AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

University of Ill.
Library
URBANA, ILL.

No. 52-ras | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 30-tą GRUODŽIO (DEC.) 1933 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Trumpai Apie Viską

Rašo Jonas Valaitis

Lietuvių Radio Balso WHOM, Yorke, Vedėjas

Vilniaus Katedra pradėjo griuti. Nors laikinai griuvimas sulaikytas tačiau neilgam.

Lietuvoje pradėta kompanija švarinti miestus. Visoms nešvarioms ir dvokiančios dirbtuvėms įsakyta iki sekančių metų birželio 1 d. išsikraustyti į užmiesčius.

Lietuvos Gubernatorius Klaipėdai paskirtas ponas Navakas. Buvusį Gubernatorių Klaipėdoje p. Gylį Lietuvos valdžia numato skirti savo Pasiuntiniu Belgijai.

Lietuvoje tarp Universiteto senato ir Švietimo Ministerijos kilo ginčas. Ministerja reikalauja profesorių paskaitas patvirtinti duoti Švietimo Ministerjai, tuo tarpu Profesoriai tą daryti atsisako. Del to dabar vyksta ginčai.

Lietuva papratus pasimokyti visko iš užsienio. Tas gerai. Bet šiomis dienomis Lietuvoj vykstant sveikatos propagandai, numatyta visoj Lietuvoj steigti 20 sveikatos c e n t r ų, kad gyventojams teikti apie sveikatą patarimus. Kai kurie sveikatos specialistai buvo sveikatos centrų studijuoti išvažiavę į Berlyną, kaipo sveikatos pavyzdį. Ten iš 100 vaikučių miršta tik 14. Tuo tarpu savo raporte Dr. Grinius patarė taip toli nevažiuoti mokytis, nes Vilijampolės Sveikatos Centre įregistruota, kad iš 100 vaikučių tik 4 miršta Lietuvoje... Reiškia Lietuvoj jau sveikiau kai kurie gyvena, nei Vokietijoj... Geras pavyzdys.

Prie Lietuvos pašto įstaigų Finansų Ministerija įsakė suorganizuoti Taupomąsias Kasas. Taigi, pašte taupymas įvestas jau visuose Lietuvos paštuose.

Akių gydytojai Lietuvoje reikalauja valdžios, kad akmenų skaldytojams butų nustatytos tam tikros taisyklės akims apsaugoti.

Prienuose įvyko baisi žmogžudystė. Pranas Juronis kirviu sukapojo savo dėdę Motiejų Stelionį. Policijai padarius kratą nužudytojo namuose atrado mėsą susudytą.

Per Šventąją Paduščio kaime, prie Antalieptės Zarasų apskrity, pertiestas naujas tiltas.

Žemės Ukio Ministerija Lietuvoj pasamdė žvėrių žinovą Čerešką patarti Lietuvos gyventojams auginti žvėrelius kailiams. Norima praplėsti Lietuvoj lapių nutijų, šeškų ir triušių augimas.

Lietuvos valdžia pradėjo Lietuvos kaimo statybą labai stipriai kontroliuoti. Tuo pačiu sykiu ir šulinių vandenį pradėjo labai tikrinti.

Chicagoj mirė Martinkus Vičius, Janulevičiutė ir Labanauskas.

Iš New Yorko išvažiavo į Lietuvą dainininko Babravičiaus žmona su sunum. Išvažiavo ir p-lė Zosė Gogytė.

Jauna graži lietuvaitė Stasė Tamošaitytė Argentinoj policijos komisaro prisiviliota, vėliau draugams pardavinėta, dabar iškėlė visą paslaptį, ir atrastas baltųjų vergių centras.

Oficialėmis žiniomis iš Washingtono, Lietuva skolų Amerikai sumokėjo $10,000.

Lietuva ruošiasi statyti kitą daug didesnę radio stotį. Ji busianti Raudondvary. Tai bus antroji radio stotis Lietuvoj.

Lietuvos gyvulių tyrinėtojas Prof. Ivanauskas ruošia greitu laiku Lietuvos mokslininkų ekspediciją į Pietų Ameriką, tirti džiungles ir parsivežti plėšriųjų žvėrių.

Latvijos Pasiuntinybės sekretorius Paryžiuje susituokė su lietuvaite p-le Lukšyte.

Visiems žinoma, kad Lietuvoj daug pigesnis maistas nei Vokietijoj. Del to gyventojai Lietuvos parubėžuos eina pirkti į Lietuvą maisto. Bet kadangi tiek per tiltus ir parubežiniuose punktuose susigrudę, jog reikia laukti eilės, tad su mažais vaikais einančias moteris- sargyba greičiau praleidžia. Tam apeiti, Vokietijos gyventojos pradėjo skolnti vaikus, kad greičiau galėtų pereiti į Lietuvą maisto pirktis.

Lietuvoj įkurta draugija tautos taupumui ugdyti.

Pietų Afrikoj rusai milijonieriai nupirko už 10 mil. dolerių žemės. Dabar iš visos žemės kamuolio išsimečiusius rusus patriotingieji rusų turtuoliai kviečia į ten važiuot. 200 Lietuvos rusų jau pasiruošę į Afriką važiuoti.

Skiriama 6 Bilijonai Suv. Valstijų Išlaidoms

Washington. — Pirma prezidento Roosevelto kalba bus pasakyta kongresui 3-čią dieną sausio, 1934 metais, Kongreso susirinkime. Prezidento tikslas, yra, kad kongresas užgirtų tą 6 bilijonų sumą įvairiems Suvienytų Valstijų reikalams. Suv. Valstijų biudžeto išlaidos susidės iš $2,600,000,000, tai bus abelnos valdiškos išlaidos. Iš balanso, apie $1,700,000,000 bus prašoma Kongreso paskirt del tęsimo viešų darbų programo; apie $500,000,000 federaliniems pašalpos reikalams, o likusioji suma bus paskirta del atstatydinimo Finansų Korporacijos biznio atgaivinimui.

Apdraudžia Bankinius Įdėlius

Tuolaikinis įdėlių apdraudimo įstatymas įeina galion sekančią savaitę. Apdrauda užtikrina $2,500, bet dabar yra bankinis pataisymas, kad butų apdrauda uždėta iki $10,000; o nuo $10,000 iki $50,000 norima uždėt apdraudą ant 75 nuošimčių, kas seks viršaus $50,000, bus uždėta ant 50 nuošimčių apdrauda.

Sovietų Pasiuntinis Vyksta Amerikon

Maskva. — Pirmutinis Sovietų pasiuntinis Aleksandra Trajanovskis su dviem pagelbininkais laivu Vašington iš Prancuzijos prieplaukos vyksta į Suv. Valstijas. Ant to paties laivo mano susitikt su Suv. Valstijų pasiuntiniu William C. Bullitt, begrįžtančiu atgal iš Sovietų Sąjungos.

Naujas Sovietų Lėkimas Stratosferosna

Maskva. — Iš čia sužinota, kad Sovietai rengiasi prie naujo skridimo stratosferosna sekančių metų sausio mėnesy. Vasarinis sovietų skridimas stratosfėrosna buvo labai pasekmingas, nes pakilo 12 mylių į viršų, kas reiškia, kad jie sumušė visus iki šioliai buvusius aukštumos rekordus.

10 Pažymėtini Šių Metų Įvykiai

Pirmas — Ruzvelto šalies atstatymo programas. Antras — Hitelrio dasigavimas į Vokietijos valdžios viršunę. 3-čias—Panaikinimas 18-to prohibicijos amendmento. Ketvirtas — Pripažinimas S o v i e t ų Rusijos. Penktas — Suv. Valstijų bankinė šventė. Šeštas — Pasikesinimas užmušt Prezidentą Ruzveltą per Giuseppe Zangora, kur Čikagos majoras Cermak buvo mirtingai pašautas. Septintas—Didžiausis pasauly orlaivis Akron buvo audros sutruškintas ir 77 aficieriai ir keleiviai galą gavo. Aštuntas — Žemės drebėjimas Kalifornijoje, kuriame neteko gyvasties 120 žmonių. Devintas — karas su žmogvagiais. Dešimtas — Pasimirė buvęs Suv. Valstijų prezidentas Kulidžius.

Kiti išlaukiniai įvykiai bus: Kubos revoliucija, Biržos perkratymas ir Morgano tardymas, Aukso pagrindinė Londono konferencija, Balbos atskridimas į Pasaulinę parodą, vakarinių valstijų ukininkų revoliucija, Postto apskridimas aplink pasaulį, Japonijos veržimąsis Azijon, Lindbergho skraidimas, linčiai ir ypatingai svarbus ir nustolingas musų tautai įvykis, tai netekimas Lietuvos lakunų Dariaus-Girėno, kurie perskridę Atlantiką žuvo Vokietijoje, Pomiranijos giriose.

Rusija Jau Neabejoja Apie Karą Su Japonija

Maskva. — Speciajalis New Y o r k Times korespondentas Walter Duranty, kuris gyvena Maskvoje, rašo, kad jau Sovietai neabejoja apie karą su Japonija, ir nebesako "jeigu", bet tiesiog įžiuri, kad kas dieną vis daugiau ir daugiau aptemdo karo miglomis rytinį horizontą.

Sovietų rašytojai jau neberašo "jeigu japonai pultų sovietus, bet sako, kuomet Japonijos militaristai puls mus, tai susilauks pasaulis 14 metų laikotarpio, kuomet vokiečiai puolė pranczuzus, Europoje atsiverė vulkanas, kuris prarijo milijonus gyvybių.

Dabartinio karo pradžia daug priklausys nuo Anglijos, nes jei Japonija gautų paskolą iš Anglijos tai karas tuojau prasidėtų, bet jei ne, tai Japonija greitai savo šuvius iššaudytų; gal jai užtektų amunicijos ant 9 mėnesių, gi sovietai gali truputį ilgiau kariaut negu 9 mėnesius. Tačiau neabejojama, kad Anglija neremtų Japonijos. Vienok, sulig Duranty nuomonės, sovietai to nelabai bijosi, nes jie jau turi pravedę Sibiran dubutavas vėžias ir tikisi, kad nepritelį galėsią pilnai atremt.

Vilkai Papiovė 6 Briedžius

Utica, N. Y. — Žieminiame Adirondake vilkai pradėjo mažint briedžių kaimenes. Mat vilkai čia labai įgudę kaip briedžius pagaut — jie juos veja ant ledo, o jau sykį briedžiui užbėgus ant ledo, vilkui nebereikia nė gyvulio persimušt, jis pats užbėgęs ant ledo išsitiesia.

Dabar saugos departamentas nutarė apsaugot briedžių kaimynes nuo vilkų, padedant jiems kilpas arba slastus. Jau 70 kilpų padėjo ant susektų 25 vilkų pėdų, 3 jų jau pagavo ar nušovė.

Italija Apdovanojo Gausias Šeimynas

Roma. — Dabar prieš Kalėdas buvo paskirta iš valdžios pusės 30 tukstančių visokių dovanų del gausių šeimynų visoje šalyje. Mat, sulig premiero Mussolini, tautos praplatinimo vajaus, turi but duota lengvatos visoms šeimynoms, kurios daugiausiai vaikų turi. Didelių šeimynų tėvai yra paliuosuoti nuo randų mokėjimo; žmonai teatro tikietai ir susisiekimas buna už dyką Paskui teikiama visokios naminės rekmenys už dyką, kad tuo budu paakstnus prie sutuoktuvių visą Italijos tautą.

PAŽVELK!

Šis Amerikos Lietuvio No. yra:

52 — 33

Palygink jį su šios savaitės numeriu. Jei jusų numeris yra mažesnis arba tokis pat, tai yra ženklas, kad jau turi atsinaujint savo prenumeratą. Jei Amerikos Lietuvio skaitytojai nevilkintų s a v o prenumeratos pasinaujinimo, tai daug prisidėtų prie ekonomijos šiame depresijos mete. Todel prašome savo prenumeratą p a s i n a u j i n t

Šiandien!

Laimingų Naujų Metų Visiems!

Amerikos Lietuvis

Arkivyskupas Leon Tourian Nužudytas

New York. — Arkivyskupas Leonas Tourinas, patrijarkas armenų Apaštolikos bažnyčios ir vadas 200 tukstančių asmenų tautos tikinčiųjų, buvo nužudytas šv. Kryžiaus bažnyčioje prieš pamaldas. (578 W. 187-tos gatvės, New Yorke).

Tai buvo gruodžio 24-tą dieną apie 10-tą valandą ryte, kuomet arkivyskupas su savo palydovais ėjo taku link altoriaus, ir tik iš užpakalio bažnyčios, kuomet buvo praeita apie 5 — 6 lonkos buvo pastebėta kokis tai nepaprastas susikimšimas. Mat suokalbininkai nužudyt arkivyskupą tiksliai tai darė, kad žmogžudystė įvykdžius nepastebėtai. Tuo momentu, kuomet arkivyskupas su savo palydovais žengė link altoriaus, iš lonkų sėdėjimų ir stovėjusieji pakilo ir apsupo praeivius. Parapijonai iš pradžių pamatė kokią tai nepaprastą keistenybę, kad arkivyskupo palydovai — kunigai pradėjo "ristynes". Bet ta scena greitai užsibaigė, kuomet vienas iš suokalbininkų, perspėjo maldininkus nesikišt į ne savo rekalą, o kitas iš užpakalio pagriebęs arkivyskupo rankas atlaužė į užpakalį, o trečias tuo momentu išsitraukęs 8 colių ilgio naują bučerių peilį smeigė 3 sykius į arkivyskupo pilvą ir tas be žado ant savo aukso lazdos susmuko. Kiti suokalbininkai veikė stumdynių rolėse. Taip greitai ir gabiai buvo žmogžudystė atlikta tarpe 300 susirinkusių parapijonų, kad veik nepastebėjo žmogžudžio, o tiktai rado jo peilį ant tako numestą, kurio kotas buvo įvyniotas į rudą popierą ir tokiu budu nepaliko pirštų žymės.

Tačiau du "ristikai" armenai, kuriuos parapijonai gerokai apkulė, buvo perduoti į rankas policijos; vienas jų vadinasi Matos Leylegian, 39, o kitas Nišan Sarkinian, 38 metų, abu krautuvininkai. Jiedu sakėsi, kad jie ėjo bažnyčion melstis, ir apie įvykusią žmogžudystę nieko nežiną.

Arkivyskupas Tourian buvo svarbus dvasios vadas tarpe armenų tautos. Jis savo priežiuroje turėjo 200 tukstančių tikinčiųjų čia Amerikoje, o Azijoje ir Kanadoje taipgi 100 tukstančių. Jis buvo keletos knygų autorius. Turėjo 54 metus amžiaus ir buvo nevedęs.

Priežastis jo nužudymo reikia ieškot pas politikierius intrigantus. Šiemet armenai jį buvo pakvietę į pasaulinę Chicagos parodą, kur buvo iškelta buvusios Armenijos republikos (1918 — 1920) vėliava. Arkivyskupas pareikalvo, kad butų iškelta vėliava dabartinės Armenijos republikos — kas reiškia sovietinės, su dalgiu ir kuju raudonam dugne. Kilo nesus pratimas; vieni įtarė jį esantį sovietų agentu, o kiti ėjo su juo.

Kitas nepadorus įvykis buvo pereitą rugpiučio mėnesy, kuomet arkivyskupas dalyvavo Westboro (Mass.) piknike. Čia baigiantis piknikui arkivyskupas norėjo suteikt 1,500 dalyviams savo palaimynimą. Prieš palaiminimo ceremonijas atvažiavo iš Worcesterio ir Grafton, Mass. pilnas trokas armenų revoliucijinės federacijos jaunuolių. Ir laike palaiminimo pora jaunolių arkivyskupą apmušė. Mušeikos buvo suareštuoti ir vienas iš jų pasimokėjo $50 pabaudos. Tai tokie ir kitokie partijinių frakcijų ginčai privedė prie to, kad arkivyskupas laike bažnytinių apeigų, laike 300 maldininkų buvo nudurtas mėsininko peiliu ant vietos.

Nė Negirdėt, kaip 9,000 Kulkų Iššauna į Minutę

Berlynas. — Europos tautas nustebino naujas japonų išradimas. Tas naujovinis išradimas yra kulkosvaidis, šaunantis 10 sykių greičiau negu bile vienas iki šiol išrastas kulkasvaidis, ir 4 sykius smarkiau, varomas gesolino paiega ir šauna tylomis—be balso.

Tačiau ant kiek teko patirt, kad tas betrenksmo šautuvas, šaunas apie 9,000 šuvių į minutę, nėra tai japonų išmislas, bet jis buvo išrastas Bostone vieno žymaus mekanikó Levi Lombard 1918 metais. Lombardas su savo išradimu galėjo šaut nuo 12,000 iki 30,000 šuvių į minutę. Skirtumas tik tame, kad šis japonų išradimas šauna tik 9,075 šuvius į minutę, neišduoda balso ir varomas geselinio motoru — be parako, o pastarasis veikia at bulai.

Nuo pradžios buvo manyta, kad šis Lombardo ginklas daug pagelbės pasaulinėje karėje. Tačiau Europos tautos tą ginklą ignoravo ir dabar jis teko kitiems, kurio pasekmės jau stebina Europą.

Išradėjas to kulkosvaidžio yra inžinierius Iošitaro Šimica, kuris jį perdavė Japonijos kariškam štabui, kad panaudotų kariškiems reikalams. Sakoma, kad busiąs labai tinkamas orlaiviams skrint. Kulkasvaidis sveria tiktai 80 svarų.

Karas Kinijoj

Nanking. — Nanking valdžia siunčia 10 divizijų prieš Fukieno provincijos sukilėlius komunistus. Fukieno provincijos užrubežinių reikalų ministeris Dr. Chen pareiškė, kad jie atlaikysią Čiango antpuolius ir nukariavę savo priešą, žada padaryt Kiniją laisvą šalimi. Jis taipgi pareiškė, kad jie mokėsią gnklą pavartot ir prieš japonus, jeigu jie bandys jų žygiams pastot kelią.

Popiežius Pasmerkia Karą ir Pinigus

Vatikano miestas. — Popiežius Pijus XI kalėdiniame pranešime atsikreipia į pasaulį, kviesdamas jį prie maldos, kad prašalint karo pavojų, taipgi protestuoja prieš sterilizaciją ir gimdymo kontrolę, kurie pastoja kelią šeimyniškam gyvenimui.

Prieš kalėdiniame susirinkime šventųjų kolegijoje Konsistorijos svetainėje, kur dalyvavo kardinolai ir šimtai pralotų, popiežius atsikreipė į juos ir į visą katalikišką pasaulį, kviesdamas visus prie maldos, kad per maldą išprašius Dievo pagelbos pašalinimui karo ir viso blogo, kas eina prieš Dievo valią. Jis duodamas kardinolams ir pralotams savo palaiminimą išnaujo pakartojo Napoleono išsireiškimą kas link karo. Kuomet sykį Napoleonas buvo paklaustas: kas svarbiausiai reikalinga del pasekmingo karo laimėjimo? Tai jis atsakė: pinigai ir tiktai pinigai. Todel popiežius ir kreipiasi į pasaulį, kad nuo "karo, bado, ir ugnies išgelbėtų mus Viešpats".

Lietuvos Ministeris Balutis Apleidžia Suv. Valstijas

Washington, D. C. — Gruodžio 28 d. — Lietuvos Ministeris Amerikos Jungtinėms Valstijoms p. B. K. Balutis, skubiai iššauktas tarnybos reikalais Kaunan ir sausio mėn. 3 d., "Manhattan" laivu išplaukia iš New York'o Lietuvon, palikdamas savo vietoje laikinai eiti pareigas "Chargé d'Affaires a. i. titulu Pasiuntinybės Sekretorių Dr. M. Bagdoną.

Ligi šiol turimomis žiniomis, p. Balučio iššaukimas yra surištas su derybomis tarp Lietuvos ir Anglijos, sudarymui tarp jų prekybos sutarties. Šios derybos turi prasidėt sausio antroje pusėje ir p Balutis yra kviečiamas joms vadovauti.

Derybos dėl prekybos sutarčių sudarymo yra paprastai komplikuotas ir ilgas darbas, todel p. Balučio išvažiavimas numatomas ilgesniam laikui. Jis grįš atgal Washingtonan ir kada — tuo tarpu pasilieka atviras klausimas, nes turimomis žiniomis p. Balučiui drauge pasiulyta ir Lietuvos Ministerio vieta Londone.

Trumpos Žinutės

Vyriausias Vokiečių kariuomenės (Reichswehr) vadas Baronas Curt von Hammerstein-Eduord rezignavo iš savo vadovystės. Įžiurima Hitlerio žingsniuose pavojus.

Japonija paskyrė iš 1934 metų biudžeto $281,400,000 apsigynimo reikalams.

Prezidentas Ruzveltas gauna 18,000 laiškų kas dieną ir dar prie to po 14,000 telegramų. Iki 26 gruodžio jis gavo iš viso 1,620,000 laiškų ir 220,000 telegramų.

MUSOSLINI SUNUS MOKOSI AVIJATORIUM BUT

Roma. — Vittorio Mussolini, seniausias 17 metų amžiaus premiero sunus įstojo į Avijacijos akademiją, kad patapt profesijonališku lakunu.

Vokietijos Verslo Raportas už 1933 Metus Rodo Pasekmes

Berlynas. — Vokietijos pramonės verslo tyrinėjimo įstaiga skelbia, kad šie 1933 metai yra daug Vokietijai našesni negu 1932 metai. Gamybos padaugėjo nuo 2 iki 2.5 bilijonų markių. Bedarbių skaitlius taipgi sumažėjo ant 2,300,000 darbininkų. Per tą patį laikotarpį darbininkų algos taipgi pakilo. Darbo valandos nuo 7:20 iki 7:30 į dieną.

Vaizbos butai sako, kad abelnai visose šakose verslas aiškiai pakyla, kas duoda manyt, kad sekantis metas dar bus pasekmingesnis. Vokiečiai esą džiaugiasi, kad Vokietijos tautiniam socalizmui pasisekė išgelbėt Vokietiją nuo komunizmo, griaujančio Vokietijos verslą.

Kalendoriai

Kas n o r i t e įsigyt Dariaus-Girėno istorinį a r b a kitų rušių kalendorių, prisiųskit 25 centus ir mes prisiųsime jums pageidaujamą kalendorių Kas užsirašys Amerikos Lietuvį metams ir prisiųs $1.50, tas gaus Dariaus-Girėno kalendorių Dovanai.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon st. — Worcestery

LIETUVIAI AMERIKOJ

New York, N. Y.

NEW YORKO—NEW JERSEY ŽINIOS

Gruodžio 14 d. Jersey City mirė ponia Blanck K-mer-Kamarauskienė 38 m. amžiaus, gyvenusi 14 Gregory St. Jersey City. Velionė mirė bevežant į ligoninę. Gruodžio 18 d. palaidota Šv. Kryžiaus Kapinėse, North Arlington, N. J.

Velionė paliko dvi seseris ir motinėlę Jersey City. Laidotuves aprupino Newarko graborius ponia Adomaitienė.

Newarke mirė Karolis Koncierius, 52 m. gyvenęs 339 Elm gatvės, ir dar jaunas vyras Leonavičius, gyvenęs 519 Borgen gatvės Newarke. Juodviem ir patarnavo Newarko graborius ponia Adomaitienė.

Great Necke puspenktų metų amžiaus Eduardukas Tiškus, 117 Steamboat Rd., sunkiai automobiliaus nelaimėj sužeistas guli ligoninėj.

Irvingtone šalčiu susirgo ponia Janulienė.

Atšventęs savo puikios pilies So. Orange įrengimą ponas Boreikia greitu laiku žada padidinti asvo geselino biznį.

Great Necke nuo Katalikų Federacijos atskilo "Birutės" choras, vedamas p. Kajausko ir dabar veikia nepriklausomai.

Už puikiai išpuoštą savo palocių, Brooklyno Ginkus šiais metais Kalėdoms tikisi laimėti prizą. Iš tikrųjų jo Palocius dabar taip išpuoštas kaip Broadway New Yorke puikiausios cukrainės.

Iš tautininkų vakarienės einančius namo bury valkatų užpuolė veikėjus Gagą ir Andruškevičių.

Iš Lietuvos ten viešėjusi mėnesį laiko grįžta dainininkė Konstantinavičiutė ir su p-le Mickunaite koncertuos. Parsiveža daug naujos lietuviškos muzikos.

Kun. Milukas Brooklyne šiuo laiku rašo Shenandoah, Pa. lietuvių istoriją.

Izidorių Stanį, 265 Berry st. Brooklyne šeštštadienį apiplėšė.

Brooklynietis Steponaitis šiomis dienomis grįžta iš Chicagos.

Great Necke mirė Anelė Kainauskienė, 51 m. amž., Palaidota Šv. Jono kapinėse. Laidojo graborius Juozas Garšva.

Aviacija lietuvius labai sudomino. Dariaus-Girėno skridimas sujaudino ir musų įžymų ristiką Gansoną, kuris Kalifornijij mokosi ir jau gavo leidimą orlaiviu skraidyti. Gansonas tiek įtemptai mokosi skristi, kad jau neužilgo tikisi buti kvalifikuotas lėkti į tolimas keliones. Tai vienintėlis lakunas, turįs leidimą skristi. Ir dar ką, Gansonas mano, kada nors ir jis skris į Lietuvą lėktuvu.

Brooklyno laikrodininkas Vokietaitis prieš šventes tikrai bizi. Nespėja laikrodžius dovanoms parduoti.

Ambraziejus ir nesnaudžia!—Kaip sau norit, bet Ambraziejus medaus iš Lietuvos šiemet tikrai Kalėdoms tai j a u nepavydi brooklyniečiams. Jau baigia išparduoti.

"Vienybės" vardas naujai susitvėrusios korporacijos pirmininko p. Schegaus įvertintas $450. Tiek bent jis, pasiremiant Trustee laišku, siulo už "Vienybės" vardą, norėdamas jį pirkti ir leisti toliau "Vienybę".

New Yorko ir New Jersey valstijos daug lietuvių padavę prašymus leisti jiems pardavinėti svaigalus. Kadangi leidimai labai brangus ir sunkiai gaunami, tai leidimų daugelis lietuvių ilgokai laukia.

Jonas Simonaitis, 63 Ann gatvės, Newarke, gavo svaigalus: vyną ir degtinę parduoti Belmont Distributing Kompanijoj darbą.

Newarko lietuvės moterys šalpos komiteto beturčiams Kalėdoms turi suruošiusios 23-čius lietuviams beturčiams Kalėdų pietus. **Kor.**

Philadelphia, Pa.

DŽIUGINANTI NAUJIENA į

Sužinojęs, negaliu susiturėti, kad nepranešus plačiajai visuomenei tą, kad ir velei musų labai mėgiamas dainininkas, gerb. Antanas Banys dainuos per radio. Tas įvykis išvakaryje Naujų Metų, 31-mą gruodžio, vakare, 10-tą valandą; jis dabar dainuos dvi angliškas dainas per broadcasting stotį WOR. Dabar, kaip teko sužinoti, klaidai atitaisius, jau jis nebus garsinamas rusų, kaip tas įvyko 24-tą rugsėjaus, bet lietuviu. Prie progos, manau ne pro šalį, bus apie gerb. Antaną Banį žodelį, kitą plačiau papasakuoti, nes jį gerai pažįstu. Šitai: pirma: jis yra tikras brolis vienuolo Marijono, brolio Jonio Banio. Kada jis — Antanas Banys gyveno Philadelphijoje, tai nevežiant to, kad jam už lekcijas — pamokas reikdavo ir labai suriai mokėti... Jis norėjo veltui, jei tik jį kviesdavo, kiekvieną pramogą, suruoštą naudai vietinių lietuvių bažnyčių, ar Lietuvos labui, papuošdavo savo žavėjančiu lakštingalos balsu. Vietiniai vokiečiai tai jį dabai gerbdavo, nes ne tik, kad jų dienraščiai praminė jį Kunštemeisteriu — mistru mėno, bet kaip pas juos dainuodavo, tai tupčiodavo apie jį, tartum kaip apie pusdievį ir, jam nereikalaujant, negailėdavo jam apščiai ir doleriukų į delną įsprausti. Jei Antanas Banys butų tokiu, kurie, kad pasėkus savo tikslą, mindžioja viską: tėvus, gimines, savo tėvynę, o net ir savo tikėjimą; tai jis, sulig mano nuomonės, jau senei butų žinomas visuose kraštuose musų žemės ir butų turtingas, kaip kad buvo juo Lidijos karalius, Krezus. Dalykas ne kame: Philadelphijoje jam begyvenant, kaip tas man yra gerai žinoma, vienas episkopalų dvasininkas išgirdęs jį dainuojant labai jį pradėjo vilioti, kad jis apsiimtų jo šventinėje nedėldieniais solo giedoti; už ką jam siulė iškart į metus septynius šimtus dolerių nuolatinės algos ir pašalinių daug uždarbių ir kaip amerikiekiečai sako: "push us" įtekmingų amerikiečių episkopalų, kurie gyvenimo kovoj labai daug sveria. Tačiau Antanas Banys tą daug reiškiantį dalyką griežtai atmetė? nes budamas kataliku, nepanorėjo savo balso grože rimti protestantizmą, nors jo laiptais, net neišsižadant katalikybės, senai jau butų užsikopęs labai aukštai... butų pasėkęs tą, link ko jis tesia savo dešinę; tai yra: link žvaigždžių.. link garbės. Jis yra nelyginant tas kalnų aras, kurio tikslu yra pasiekti net kuo augščiausiai erdvėje bunančias žvai gždes.. tai tam jis nepašikštauja ir galingųjų sparnų.. kurių pagelba jis tik tegali pasiekti tas tolimąsias aukštybėje žvaigždes... garbę.

Gi gerbiamo Antano Banio, kaipo aro... tais galingais sparnais, kaip įsitikinau, yra jo didžiai gerbiamoji draugė gyvenimo—pati, ponia Jadvyga Banienė-Žilinskaitė; jinai, tikiu kuo tvrčiausiai! savo nepaprastu protu, energija ir kilnąja ambicija, suteiks jam tą galimybę, kad jis, kaipo aras... pasieks net tolimąją Alcijoną — saulę sau lių; apie kurią ir musų saulėlė su savo planetomis, kometomis ir įvairiomis savo satolitėmis lekia, sukasi. **Philadelphijietis**

Hartford, Conn.

DAUGIAU DOMĖS Į FAKTUS

"Amerikos Lietuvio" 51-am numery tilpo korespondenciją apie Hartfordo Vilniaus Geležinio Fondo Vajaus veikimą, kurioje minimas SLA. 124 kp. pirminnkas p. G. Levišauskas, buk nenorėjęs įsileist VGF vajaus komiteto į kuopos metinį susirinkimą.

Mes nežinom asmeniškų p. G. Levišausko pažiurų, bet mums atsilankius į minėtą susirinkimą, jis nieko priešingo tam nepareiškė. Tik atsiprašė ir paaiškino, kad kaipo metinis susirinkimas, tai jie turi daug savo reikalų ir prašė musų sutikimo atsilankyti į sekantį susirinkimą. Tad mes sutikome ir pažadėjom atsilankyt pas juos į sekantį susirinkimą, ir manome, kad SLA. priims mus taip kaip ir visos kitos draugios ir kuopos. VGF Vajaus Dalyvės,

Elsė Povilaitytė
Juzė Penkauskaitė

Philadelphia, Pa.

PERSPĖJIMAS LIETUVIŲ T. K. B. PARAPIJONAMS

Neseniai tilpo "Vienybėj" ir "Dirvoj" žinios iš miesto Pittsburgh, Pa., kuriose rašytojas praneša džiaugsmingai žinias, kad ten LTKB. parapija, kuri buvo nusigyvenus, dabar naujai atgijo, sulaukus naujo dvasiško vado. Toliaus išskaitome, kad tuo dvasišku vadu pittsburghiečiai lietuviai gavo buvusį "vyskupą" kun. X. M. Žukauską.

Gaila, kad lietuviai tautiečiai iš Pittsburgh, Pa. pirm negu priimti savo parapjon kunigą, neatsiklausė philadelphiečių lietuvių TKB. parapijonų, arba nepareikalavo nuo paties kunigo tinkamų rekomendacijų, priparodančių buti tinkamu tautiškų parapijų kunigu, savo ištikimybę lietuvybei, ir t.t. Mes butume apie tai anksčiau pittsburghiečius lietuvius tautiečius perspėję. Bet anot tos patarlės: "Geriaus vėliau, negu niekad". Tad mes nors dabar apie tai perspėjame.

Apie jagamaštį kun. Žukauską šiuo laiku daug nekalbėsime, nes užimtų visus puslapius šio laikraščio. Visą medžiagą rezervuojam ateičiai, jai tokia bus reikalinga panaudoti. Dabar nors trumpai apie jį priminsime pittsburghiečiams lietuviams. Kun. Žukauskas yra vienas iš kelių lietuvių veidmainis, kuris neva tautiškų kunigu esąs, bet lenkams nežalėžninkams tarnauja. Jis 1926 metais čionai suorganizavo LTKB. parapiją vardu Šv. Marijos, bet 1933, paliko ją nudevėtą visais budais. Kuomet tautiškų kunigų klika, susidėdanti iš kun. M. Valadkos, kun. V. Vaičiekausko, kun. J. Brazio, kun. Z. K. Viparto, kun. X. M. Žukausko ir dabar jau mirusio kun. F. A. Mikalausko, viešai pasiskelbė, kad jie negali apseiti be lenkų hodurininkų, jei ne kitaip, tai bent "dvasiškais ryšiais turi buti neatmezgamai surišti — kun. Žukauskas amžinai apsiriko drauge su kitais savo "confratais". Ir tų "apsirikimų" lietuviai tautiečiai neužmirš iki gyvi bus. Šiąs taisomas tautiškų kunigų žabangas, lietuviai tautiečiai tuoj numatė ir nuo to laiko dauguma musų parapijonų ir parapijonkų perstojo rėmę kun. Žukauską ir pačią parapiją. Nusidevėjo viskas taip, kad ir patsai kunigas pagaliaus turėjo niekam nežinant prasišalinti. Tai viena jo klaida. 2-tra, buanat mažamoksliui, trumpu laiku viskas išgaruoja, išsisemia žinija, nieko neturi perduoti parapijonams; pagaliau pasidarė apsileidęs, ir tik žiurintis daugiaus savo asmeninių reikalų, negu parapijos. Mes tikri esame kas ir kaip atsitiko su juo pas mumis, tas atsitiks ir Pittsburgh, Pa. Ateitis tą parodys.

Toliaus mes atsišaukiame ir šiuo viešai pareiškiame visų LTKB. parapijoms ir jų rėmėjams, kad mes turime padaryti galą visam tam tormozui, kuris trukdo pripažinti ir prisidėti prie tikro lietuvių SINODO, priešakyje su arkivyskupu Geniočiu ir kun. J. Liutu. Mes nestojame už šiuos du tautiškus kunigus, kad jų vardai yra Geniotis ir Liutas, kad jie yra vien gungiai ar vedę, bet kad šie du lietuviai yra per daug metų žinomi, savo tautiškais darbais pasižymėję, kaipo kalbininkai, rašytojai, mokytojai dorovės ir kas svarbiausia tai stiprus, einanti tiesia linija, nepermainomi, nepaperkami ir neparduodami už pigų dolerį. Tikri Lietuviai Patrijotai. Tiktai tokiem arba panašiai jiems, tautiškiem lietuvių kunigam, paėmus LTKB parapijų reikalus vesti, galima tikėtis siekti tų idealų, kurių LTKB yra užsibrėžus. Paliekant tautiškų parapijų reikalus silpnų hodurininkų-kunigų rankose, tai gaila musų pradėto darbo. Nes išbėgus iš vienos nelaisvės ir pakliuti kiton, hodurininkų pinamon, mes neverti butume vadintis laisvais, tautiškai susipratusiais lietuviais.

Šį perspėjimą-atsišaukimą mes darome iš tyros širdies ir gilaus supratimo LTK Bažnyčios įvertinimo lietuvių tautiniame gyvenime. LTKB turi buti SAVYTA, kaip dvasiniai tap miateriliai. Jos tautiški kunigai turi buti aiškųs, tvirtai nusistatę tautiškai dvasiai ir lietuvybės siekiams. Mes tik už tokias LTKB parapijas stovėjom ir stovėsime, tokius jų kunigus rėmėme, remiame ir remsime. Todel mes šaukiame visas LTKB parapijas ir jų rėmėjus ir rėmėjas padaryti musų parapijose tvarką. LTKB parapijonai ir parapijonkos yra pilni savininkai savo turto. Kunigai yra dvasiškų reikalų pildytojai. LTKB parapijos turi pilną teisę be jokio sutikimo nuo savo kunigo, prisidėti prie esančio Lietuvių Sinodo, kaip viršui minėta. Kunigas, kuris priešintusi ir bandytų perkalbėti parapijonis pasilikti prie hodurininkų klikos, turėtų buti paklupdytas ir priesiekdintas tarnauti lietuvybei ir jos trispalviai vėliavai, jai jis norėtų pasilikti tautišku kunigu, LTKB-čiai. Priešingai, jis turėtų b u t i prašalintas. LTKB. parapijonai ir parapijonkos nesiduokime ilgiaus hodurininkams mus apgavinėti, bet eikime prie tikros tvarkos LTKB.

Pasirašo: Chas. Barchis, Felix Namex, John Pečukas, Joseph Krasauskas, Mykolas Namavice, J o s e p h Kalazinskas, John Dumbraskis, Alex Simaitis, Jennie Bagočius ir John Bagočius.

LTKB. Šv. Marijos Parapijonai ir Rėmėjai

Nuo Red, — Mes talpiname šį lietuvių tautiškos bažnyčios parapijonų "perspėjimą" ne agitacijos, bet žinios dėliai. Religijos klausimą laikome sąžinės laisve ir todel tame klausime buname neutrališki.

V. M. ČEKANAUSKAS

VISKAS RAMU KOVOS FRONTE

SLA NOMINACIJOS RAMIAI UŽBAIGTA IR RINKIMAI BUS RAMŲS, BET KAS BUS KAIP ATEIS SEIMAS?

Susivienijimo Pildomosios Tarybos nominacijos pasibaigė be didelių šuvių ir rinkimai bus nė kiek netrukšminbesni, nes SLA. Pildmos Tarybos rinkimai kuopose narių baliotais nieko nereiškia kaip SLA. oficozas "Tėvynė" p. Vitaičio lupomis pareiškė. Bet jis visgi primena nariams, kad tiktai nominuoti kandidatai Seime bus renkami į Pildomą Tarybą. Todel jis sako, kad nariai privalo neignoruoti nominacijų ir rinkimų.

Keisti dalykai su dabartiniais SLA. ofiriozo pareiškimas. Rodos p. Vitaitis gali žinoti, kad "galima išrinkti" į Pildomą Tarybą by kokį urėdą ir be Seimo nominacijų ir rinkimų. Juk jau tokia praktika dabar yra įvesta. Sekretoriaus urėdas išrinktas p. Vinikas be Seimo, "specialškame nominavime ir balsavime", kurį daug SLA. narių ignoravo. Seimo nereikia, Seimas nieko nereiškia, konstitucijos įstatymai, įvairių valstijų Insurance departamentų įstatymai nieko nereiškia dabartinės SLA. Pildomosios Tarybos tuliems nariams. Jie gali urėdus pravesti ir paskolas duoti, pinigus įvesdinti taip kaip, jiems patinka, o ne taip kaip SLA. Konstitucijos įstatymai, valstijų apdraudos departamentų įstatymai reikalauja ir nurodo. Bet p. Vitaitis nuduoda tarsi nieko apie tokius dalykus nežino ir nesupranta. Jis gieda savotišką giesmelę per SLA. organą ir mano, kad visi SLA. nariai tiek žiopli, kad nesupranta jo giesmės.

Faktas yra ir paliks, kad jei p. Gegužis ir jo klikai priklausomi oficialai butų širdingai tarnavę Susivienijmu, jo interesams, jei butų saugoję Susivienijimo turtą taip kaip savo, arba, taip kaip SLA. Konstitucija reikalauja; Pennsylvanijos apdraudos departamento įstatymai reikalauja ir nurodo kaip reikia saugoti Susivienijimo turtą, kaip ir į kokias vertybes įvesdinti Susivienijimo kapitalą, tai nebutum sulaukę tokių milžiniškų nuostolių Susivienijimui kaip dabar turime. Nebutume sulaukę vadinamos Devenio apieros, kuri suėdė Susivienijimo 25 tukstančius dolerių, pridėjus išlaidas investigacijų Devenio apieros, bendra suma, be abejonės, bus nuostolių apie 30 tukstančių dolerių. Taipgi, jei Susivienijimą valdantieji ponai butų n u o š i r d ž i a i Susivienijimo interesams tarnavę, tai nebutų įvykęs tokis prieš konstitucijinis kamofliažas su sekretoriaus rinkimais be Seimo, nebutų laužomi Susivienijimo įstatymai ir kartu įstatymai valstijų apdraudos departamentų. Ir dabar nereiktų p. Vitaičiui burną aušinti del šitų netaktų, nereiktų rausti iš gėdos Susivienijimo viršininkams ir drebėti, kad kas nors nepakištų liežuvį valstijų apdraudos departamentų Komisionieriams apie praktikuojamus sauvaliavimus Susivienijime, švaistymą jo pinigų ir laužymą Susivienijimo ir valstijos apdraudos departamentų įstatymų.

Vitaitis bando įrodyti SLA. nariams, kad jis džiaugiasi, jog viskas ramu Susivienijimo "kovos fronte". Matyt jis šitą indiferentiškumą ir panyką bei nerymą nariuose savaip nori išaiškinti. Bet dėja, retas kuris Susivienijimo narys bus įtikintas, kad viskas musų Susivienijime ramu ir gera, kad po tuomi tylumu pridengtu indiferentiškumo skraistė, nėra musų organizacijai pavojaus. Aš tikiu, kad p. Vitaitis labai gerai supranta dabartinę Susivienijime situaciją ir, kad jis tik del svieto akių optemistu save ir Pildomosios Tarybos narius nori padaryti. Tačiau artėja laikas, kuomet viskas iškils ir paaiškės, visi pamatysime pasekas dabartinės ramybės. Politikieriai dirba ir rengiasi prie permainų Susivienijimo Pldomos Tarybos personale, tačiau mažai vilčių galime turėti, kad naujas personalas nebus iš tokios pat medžiagos, iš tokių pat dvasios "galiunų" kaip dabartinis Pildomosios Tarybos personalas. Apie šitokią perspektyvą nei kiek neabejoju.

NOMINACIJOS IR RINKIMAI MAŽA ŽADA PERMAINŲ

Prie dabartinių sąlygų ir politikos SLA. centre, nepasikeis situacija materialiniu ir moraliniu atžvilgiu; musų Susivienijimas šais metais nominacijas ir rinkimus atlikęs pakeitimui Pildomą Tarybą nauju personalu nieko nelaimės, nes susidėjusios sąlygos, politiškos ir moralinės Susivienijimo viršunėje jėgos veikia ir tikisi sudaryti naujam personale tokią pat dvasinę ir moralinę atmainą, kokia Susivienijime veikė ligi šiai dienai. Tata galima numanyti, kad nominacijos ir rinkimai mažai žada permainų, gal gausime permainas tiktai ypatų vardais, naujais viršininkų adresais, tačiau pamatiniai, Susivienijime bus ir ateity tokia pat santvarka kaip ligi šiol buvo; politika, favoratizmas, moralinis bankrutas bus neišvengiami dalykai.

Aš abejoju, kad Susivienijimas gaus Pildomą Tarybą iš savistovių, nuoširdžių, sąžiningų žmonių; abejoju, kad tie žmonės turės savigarbą ir pasiryžimą saugoti Susivienijimo interesus, kad jie turės pakankamai moralinės ir administracinės atmainos del reformų pašalinimui blogumų, kurie traukia Susivienijimą atgal, o ne pirmyn. Suprantu Susivienijimo dabartinių vadų politiškas tendencijas, jų tikslus, žinau jų nusistatymą ir siekius, taktiką ir drąsą — žut ar but, bet kovot su visais kas tik butų nepalankus, arba priešingas jų nusistatymui. Šitokios tendencijos, tokis nusistatymas taip aiškiai pasireiškia, kad del to netenka abejoti.

Aš taipgi abejoju, kad daugelis SLA. narių permato ir nuvokia Susivienijimo valdovų machinacijas. Retas kuris narys tegali rimtai ir teisingai orientuotis. Aišku, kad jei butų rimtos teisingos orientacijos nariuose, kad apsaugoti organizaciją nuo tokių politikierių užmačių, tai SLA. nebutų prigyvenęs tokios padėties kaip dabar yra. Susivienijimas butų išvengęs visų nelaimių, nuostolių, trukšmų ir skandalų. Šie faktai nenuginčinami.

Visi žinome, kad tiktai Seimas gali viską kas yra taisytinio ir blogo Susivienijime pataisyti. Bet taipgi žinome, kad darymas Seimo priklauso nevien nuo pačių narių, bet ir nuo centro viršininkų, kurie labai veikia į narius laike atstovų rinkimo į Seimą. Jie veikia per savo įtakoje palaikomus narius, per organą, kurį veda labai didelės drąsos žmogus, lietuviškoj politikoj ir patyręs intrygose, galima sakyti, specialistas. Šios perspektyvos suprantamos ir aiškios, jas išnaudoja suinteresuoti politikieriai, sudaro Seimą iš tokios orientacijos atstovų, kurie buna palankųs, arba, nenuvokdami Susivienijimo politikierių politikos, priima viską už gerą pinigą.

Šitokią Seimo atstovų protinę kvalifikaciją rodo mums pereitas Susivienijimo Seimas. Atstovai, kurie nesuinteresuoti politika, negalėjo susivokti ir suprasti kas už Seimo sienų, už uždangų, politikierių kokusuose buvo daroma ir kaip buvo nutarta laikytis Seimo sesijose ir kaip balsuoti kiekviename klausime bei viršininkų rinkimuose. Juk ir garsios apieros, tų 25 tukstančių dolerių likvidavimui, kuriuos p. Devenis išsivežė į Lietuvą, buvo iš kalno susitarta, dispozicija tos apieros padaryta, išteisinimas Susivienijimo viršininkų buvo galimas, nes pastarieji su advokatais apmokamais Susivienijimo pinigais, rado budą likvidavimui Devenio apieros ir išteisinimui kaltų SLA. viršininkų už pražudymą Susivienijimo kelių dešimčių tukstančių dolerių įvairiais įvestmentais sauvališkai padarytais. Kaip kuriems SLA. nariams nesuprantami šie nuostoliai, tuli nariai nesupranta kodel P. T. darė tokius investmentus ir laužė Konstitucijos įstatymus ir Valstijų Apdraudos departamentų įstatymus neatbodami atsakomybės už tai. Lygiai nuostabu, kad jie valiojo akis nariams ir Seimo atstovams apdumti ir likviduoti apieras ir skandalus ir teisingais palikti. Šie faktai rodo protinę Seimo atstovų tvirtumą ir kartu SLA. narių daugumos sąmonę. Delto aš abejoju, kad sekantis Seimas bus iš rimtesnio elemento.

Lietuva — Vilnius ir Dariaus-Girėno Laidotuvės

Garsiniuose Krutamuose Paveiksluose

Paveikslai Gaminti ir Rodomi J. Janush, Jr. — Januškevičiaus. Parapijos, Draugijos, Kliubai ir Kuopos, norėdamos surengti paveikslų vakarą, kreipkitės š i u o adresu:

J. JANUSH, JR.
219 SO. HIGHLAND STREET
W. Hartford, Conn.

SUSIVIENIJIMAS
LIETUVIŲ AMERIKOJE
Didžiausia Lietuvių Organizacija
307 W. 30 Street New York, N. Y.

S. L. A. 372 Kuopos randasi visose didesnėse Lietuvių Kolonijose.

Turtas: $1,404,038.14

S. L. A. turi keturis apsaugos skyrius: $150; $300; $600, ir $1.000 Ligoje pašalpos savaitėje moka: $6.00; $9.00; ir $12.00.

Jeigu jautiesi geru Lietuviu, jei tau apeina tavo šeimos likimas kuomet tu iš šio pasaulio pasišalinsi, jei rupi patiės padėtis nelaimei ar ligai ištikus — prisirašyk prie S. L. A. Prie šios organizacijos priklauso visi prakilnųs Lietuviai. Buk ir Tamsta tų prakilniųjų tarpe! Prirašky ir savo mažamečius — berniukus ir mergaites. Informacijų kreipkitės į Centrą aukščiau paduotu antrašu arba į vietinių kuopų valdybas.

7 DIENOMIS Į LIETUVĄ
POPULIARIAIS, GREITAIS LAIVAIS

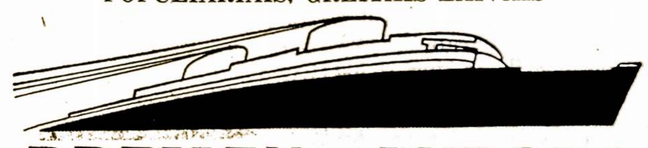

BREMEN • EUROPA
Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene, užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ
GREIČIAUSIAS KELIAS Į TĖVYNĘ
Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba
NORTH GERMAN LLOYD
252 BOYLSTON ST., BOSTON

Dariaus-Girėno Sieniniai Kalendoriai 1934 m.

Jau Gatavi!

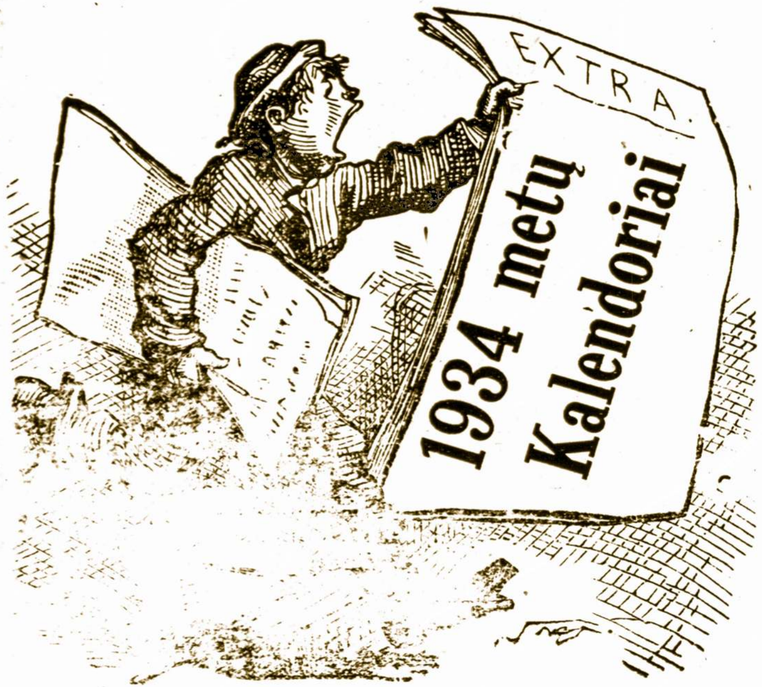

Visi vietos Amerikos Lietuvio Skaitytojai, pilnai užsimokėję už prenumeratą, yra prašomi ateit Amerikos Lietuvio raštinėn ir pasiimt Dariaus-Girėno Kalendorių dovanai. Gi visi kiti musų skaitytojai iš kitų miestų, k u r i e yra pilnai užsimokėję už Amerikos Lietuvį, prašomi prisiųst 10 centų krasaženkliais persiuntimo lėšų padengimui. O tų, kurių prenumerata už Amerikos Lietuvį yra užsibaigus, ją pasinaujinant, reikia pridėt 10 centų ekstra, jei norima kalendorius įsigyt. Nedaro skirtumo, ar tai prenumerata butų iš S u v. Valstijų, Kanados ar Lietuvos, visiems, kurie pasinaujins savo prenumeratą ir prisiųs 10 centų prisiuntimo lėšoms padengt, gaus tą istorinį Dariaus-Girėno Kalendorių Dovainai.

Mums daug lėšavo to kalendoriaus padarymas, tačiau nesigailime, nes išėjo neapsakomai gražiai iš dailės pusės, o taipgi bus reikšmingas istoriniu atžvilgiu – primintinas musų lakunų pasišventimą ir jų pasiaukavimą savo tautos garbei. Po apačiai Dariaus-Girėno paveikslo, telpa jųjų testamentas.

Todel patartumem kiekvienam musų skaitytojui tą istorišką Dariaus-Girėno Kalendorių įsigyt iš anksto. Taip-gi prašytumem gerb. savo skaitytojų gaut mums vieną kitą nanują skaitytoją, nes ir jie turės progos įsigyt tą Istorinį Kalendorių Dovanai. Visais Reikalais Kreipkitės Šiuo Adresu:

AMERIKOS LIETUVIS - 14 VERNON STREET - WORCESTER, MASS.

Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50; užsieny — Lietuvoje $2.00. Norintiems gaut Dariaus-Girėno Sieninį Kalendorių, reikia pridėt 10 centų ekstra.

JAUNIMO SKYRIUS

KUR DU PEŠASI, TEN TREČIAS NAUDOJASI

Varlė ir žiurkė susitiko ties bala ir ėmė ginčytis.

— Eik šalin iš čia! — tarė varlė. — Ši bala man priklauso!

— Oho-ho! kas tau suteikė teisę nuosavybės? — tyčiojosi žiurkė. — Aš, o ne kas kitas esu šios balos ponia

— Nesiginčyk, nes gausi pažinti ir įšmėginti mano dantis, o manau, kad neabejoji jų aštrumu! — sučypė žiurkė grumojančiai.

— Nesitrauksiu!

— Tuojaus, man išsinešdink!

— Neišiu! Tu verčiau pati išsinešdink!

— Žiurkė pernelyg supykusi, metėsi ant varlės, ir grauždama ją iš viso vieko, nepastebėjo vanago, kuris žaibo greitumu nusileido ant besivaidinančių ir jų ginčų išrišo — abidvi vietoje užmušant.

ŠEIMININKĖ GIEDOJO KAIP GAIDYS

Tula šeimininkė visuomet keldavo mergas prie darbo, kai tiktai gaidys užgiedodavo, taigi mergos, idant galėtų ilgiaus pamiegoti, ėmė ir užmušė gaidį.

Bet tatai joms į gerą neišėjo, nes šeimininkė keldavosi nuo pusiaunakčio ir užsilipusi ant kopėčių giedodavo: kukurikų — keldavo mergas prie darbo.

DU BROLIAI

Vienas tėvas turėjo du sunu: vienas buvo išmintingas, o kitas kvailas ir bėdinas. Liepė jiems tėvas daržines pabudavoti. Turtingasai pabudavojo gražų ir didelį trobėsį, o vargšas tiktai pašiurę — šopą pastatė. Pastatydino ją iš šakų, o sienas išpynė karklais ir plonom beržo šakelėm.

Jų tėvas turėjo daug gyvulių, ir kuomet rengėsi mirti, tarė vaikams:

— Gyvulius paleiskite į bendrą ganyklą; į kurio dar žinę jie įeisią, tas tiek jų turėsiąs.

Taip ir padarė.

Išleido gyvulius, o jie išvydę šviežias, žalias šakeles, visi ligi vieno suėjo į bėdino pašiurę.

Bėdinas brolis gyvulius pašiurėj užrakino — ir turtuoliui anei vieno neišleido.

SĄMONINGA BAIMĖ

Sesutė: — Joneli, kodel nenori išsižioti ir daktarui gerklę parodyti?

Jonelis: — Nes labai bijojau, kad nepamatytų plytutę čekolado, kurią mamai nežinant iš spintelės ištraukiau.

Karalius Elgetos Rubuose

Vieną kartą nakčia žiemos metu keliavo per sodžių senas susikuprinęs senelis. Beldėsi jis iš vienos grinčios į kitą ir prašė nakvynės, bet niekas iš turtingesniųjų ukininkų jį priimt nenorėjo. Pavargęs nuo ilgos kelionės, įžengė dar į mažą griūtelę, sodžiaus gale beriogsančią. Tenai gyveno vargingas sodietis, septynerių vaikų tėvas. Nors grinčioj nedaug tebuvo vietos, bet noriai priėmė senelį nakvynėn ir dar valgydino. Pasitaikė, taip, kad tą pat naktį vargingiem gimdytojam dar vienas kudikis užgimė.

Ant rytojaus, kai senelis dėkojo už nakvynę, taip tarė sodiečiui:

— Jeigu manęs nesigėdintumet, tai kudikį prie krikšto palaikyčia.— Sodietis ant to noriai sutiko.

Dienoje, kada turėjo but krikštynos, laukė sodietis senelio, bet šis kaž-kaip suvis nesirodė.

Nekantraudamas iš namų išeina ir mato, kad priešai jo grinčią stovi karietų eilė, o iš paauksuotos karietos išlipa turtingai apsirėdęs ponas, sveikinasi su nustebusiu sodiečiu, sakydamas: — Kaip tai, ar manęs nepažįstat? Tik, pagaliau šalia stovįs sodiečio sunus sušuko. — Tėveli! jog čia tas pats senelis, kurs pas mus nesenai nakvojo!

Žmonės aplink susirinkę šaukė: "Tegyvuoja musų karalius! Tegyvuoja!" Tik dabar sodietis sužinojo, kad tas bėdinas senelis, kurs pas jį nakvojo, buvo pats karalius. Puolė po kojų geram karaliui. Taip pat parpuolė ant kelių jo žmona ir vaikai.

Už valandėlės puikios karališkos karietos nuvažiavo į bažnyčią, kur kudikį prie krikšto laikė pats karalius. Karalius ir toliaus rupinosi savo krikštasuniu, gausiai jį apdovanojo, o vėliau ir į mokslus išleido. Baigęs aukštąjį mokslą gavo prie karaliaus rumų labai garbingą vietą.

Kudliukė

Valgomąjam kambaryj šalia krosnies stovi dėžutė o joje guli du gražųs šuniukai. Tai musų Kudliukės vaikai.

Vieną kartą atėjo atlankyti tėvelį tulas jo pažįstamas, kurį Kudliukė prieš tai pas mus nebuvo mačiusi. Todel garsiai lodama iš jo atsilankymo išreiškė savo nepatenkinimą, ir net ką tik jam koją neįkando. Mes to nedaleidom, prilaikant kalaitę už galvos.

Kudliukė truputį nurimo, bet kas valandą dairėsi į dėžutę, matomai bijodama, kad ans ponas jos vaikų nepaimtų.

Pagalios atsitupė šalia dėžutės ir tiktai laiks nuo laiko piktai sulodavo.

Tėvelis salionėlyj šnekučiavo su savo pažįstamu, o męs žaidėme. Tuomet Katrytė sušuko:

— Žiurėk! Vaikučių nėra! (Katrytė šuniukus vadino vaikučiais).

Męs akimirksnyj pašokome nuo kedžių, idant pažiurėti, kas atsitiko. Ir štai ką išvydome. Dėžutėj gulėjo šuniukai, bet Kudliukė taip rupestingai užklojo juos skudurais, ant kurių miegojo, kad iš po jų šunyčių nesimatė. Supratome Kudliukę: savo vaikus prieš nepažįstamąjį paslėpė.

Mes buvome nustebinti Kudliukės išminčia bei jos prisirišimu prie šuniukų ir prižadėjome daboti musų meilužės vaikus, idant jiems nieko pikta neatsitiktų.

DARBAS

Ei, berniukai ir mergaitės
Ar žinot tikrai,
Kas gyvenime yr' darbas,
Jo uždavinial?

Jei nežinot, pasakysiu
Jums tikrai išties,
Kad iš darbo męs sulaukiam
Šviesios ateities.

Kas daug dirba, prakaituo-
Nuo mažų dienų, [ja
Tas visuomet gerai juokias,
Nebijo vargų!

Kas darbuoti nebenori,
Tas mok' tinginiaut,
Nieko gera nepasiekia
Ir negali gaut, —

Lengvai duodasi suklupti
Po vargo našta,
O suklupus ir pražuti
Jums dalis skirta.

Todel, mielieji vaikučiai,
Mokslan eidami,
Gerai bukit pasiruošę
Buti žmogumi.

Kurs darbą pamylėjo
Iš visos sielos,
Atsiminkit, kad tik darbas,
Tai viltis tautos!

J. Naruševičius

Baisus Nuotikis

—Greičiau, greičiau! Tamsta pasiskubink! Jeigu Tamstos vaikai tuojaus įsėsią, traukinys be jų nueisiąs!

— Ak, ponas konduktoriau! Dar valandėlę! Marytė skrybelę pametė, o Vitukas toks nešvarus, apšepęs; turiu jį nuprausti!

— E, ką čia beveikti! Tevažiuoja kad ir murzinas; jį bus galima ir vagone nuprausti. O skrybelę prašau tuč-tuojau paieškoti, nes kaip tiktai apžiurėsiu, kad viskas tvarkoj, tai į kelionę, vadinasi, važiuojam!

Ponas konduktorius, o podraug stoties viršininkas, mašinistas ir sargas vienam asmeny, užsiėmė savo asmeniniais reikalais, kurie paima ne mažiau laiko ir sveiko sąmojingumo, o Lėlės šeimoje buvo daroma umus pasiruošimas į kelionę.

Nes, tiesą pasakius, tai ne mažai klapato: du vaiku nuprausti, sušukuoti ir aprengti, jų daiktus supakuoti... Prie to dar ir pats mažiulis užsispyrė, idant pas senelę važiuoti, taigi paskutinėj valandoje reikia ir apie jį pagalvoti.

Pagaliau viskas paruošta: traukinys naujutėlis, švarutėlis, stovi ant blizgančių relių, vaikai sėdi gražiai susodinti, ponas viršininkas laiko rankoj vėliavėlę, o Lėlė savo vaikučius atsisveikina...

Tuo laiku... pasigirdo išgąsčio šauksmas:

— Margi šian! Mari pasitrauk!

Bet Margis ir mamytė nemano iš vietos pasijudinti: stovi rėlių viduryj ir nors ponas viršininkas mosuoja į jį vėliavėle, nors ant kelių atsiklaupęs maldauja, kad pasitrauktų — į tai visai nekreipia domės.

— Margi! — šaukia beviltingai Lelė, mirtinai susirupinusi likimu savo mažų vaikelių.

Bet ir šis šauksmas nepagelbsti: Margis nesutraukia, žiuri išdidžiai į poną viršininką ir nemano iš vietos pasijudinti.

O traukinys išlėto atvažiuoja, švilpdamas ir puškėdamas, bėga kas-kart greičiau, jau čia-pat... čia-pat!...

— Margi!—Dar kartą pasigirsta išgąsčio perimtas balsas — ir tuojaus po to įsibėgėjęs traukinys puola į gyvą užtvarą.

Šuo bėga kaukdamas ir dabar jau gailisi, kad neklausė gerų patarimų bei persergėjimų, laižo sumuštą koją, krato galvukę ir piktai žiuri į apsivertusį traukinį, kurio ratukai dar kruta, nors jau rėlių nustumti.

Lėlė, garsiai aimanuojant, renka savo vaikučius, juos rupestingai apžiuri, ar nelabai susikulė, uždeda bandažus, ramina, myluoja! O ponas viršininkas išduoda parėdymą, kurį noriai išpildo jo pagelbininkės — arba dešinėji ir kairėji ranka!

J. Naruševičius

Napoleono Kelias

Kelias No. 85, einąs iš Kannų į Grenobli, ateityje vadinsis "Napoleono keliu". Tuo keliu imperatorius tremtinis, pabėgęs nuo Elbos salos ir išlipęs Žuan įlankoje kovo 1 d. vyko į Šiaurę. Saffre ežero krante jo laukė Liudviko 18-tojo kariuomenės dalys, gavusios įsakymą pristatyti jį Paryžiun gyvą arba negyvą. Pamatęs imperatorių jaunas kapitonas sušuko kareiviams: "Štai jis! Pli!"

Napoleonas išėjo į priešakį, atsisegė pilką švarką ir tarė žodžius, kurie išpiauti dabar marmuriniame paminkle, "susitikimų Dauboje".

— Jeigu kam nors pakils ranka ant savo vado, aš pasiruošęs krutinę priimti jo kulką.

To istoriško susitikimo pabaiga žinoma. Kitą dieną Nepoleonas nakvojo Grenoble, o kovo 20 dieną užėmė Tiuilrijo rumus.

Nuo to laiko "Napoleono kelias" visuomet traukė kitašalius keliautojus, bet turizmo komisariatas, Gastono Žerraro vadovaujamas, nutarė dabar paversti istoriškus miestus ir kaimus per 300 kilometrų Kannų ir Grenoblio tarpe nuolatinio lankymo vietomis.

Kitašaliams keliautojams statomi viešbučiai, restoranai, benzino ir automobilių dalių sandėliai, o išilgai kelio statomi auksiniai arai atsiminimui apie Napoleono arus. Arėjas Vtkauskas

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Nauji 1934 Metai

Laikas neturi ribos. Nei tarp šimtmečių, nei tarp sekundžių mes nerasime jokį tuščią tarpą, kuris naturaliai skirtų vieną laikotarpį nuo kito. Visas laiko paskirstymas skailtinėmis ar vardais yra tik tradicinis žmogaus žaidimas jam nesupratama sąvoka. Tiesa, tas žaidimas gyvenimo praktikoje yra labai naudingas ir prie dabartinės civilizacijos butinai reikalingas dalykas, bet laiko esmė visai nesikeičia ir nesiskaldo nuo to — į 12 ar į 20 mėnesių mes dalinsime metais pramintąjį laikotarpį. Dėl to tikroji laiko problema įeina į filosofinių klausimų skaičių ir buvo bei yra įvairiai aiškinama išmintingiausių šio pasaulio žmonių.

Nors ankščau minėtas laiko nedalumas yra neginčijamas faktas, tačiau kasdieniniame gyvenime žmonės į tai nekreipia dėmesio. Mes laiką skirstėme ir skirstysime dienomis, mėnesiais, metais ar panašiais periodais. Papročių ir tradicijų dėka reikšmingiausiu laiko vienetu visame kulturingame pasaulyje tapo metai. Metais skirstoma istorija, metais skaičiuojamas žmonių, gyvulių, augalų ir panašių daiktų amžius.

Įvairiose epochose skirtinga buvo metų pasikeitimo diena. Sulig religijos nuostatų ir šiandien Naujus Metus skirtingu laiku švenčia krikščionys, žydai, magometonai ir kiti šios žemės gyventojai. Bet Naujų Metų papročiai yra bendri visoms tautoms, visoms religijoms.

Žmonės gyvena laimės viltimis. Pati laimė yra tik abstrakcija ir pilnas jos įgyvendinimas šioj žemėje negalimas, tačiau kiekvienas viliasi jei ne šiandien — tai ryt, jei ne tokioj — tai kitokioj formoj realizuosiąs kiek didesnę šios laimės dalį. Jeigu iš žmonių šias viltis kas atimtų, tai gyventi nebutų prasmės. Šios viltys yra visos musų egzistencijos pagrindas, viso žmonijos progreso stimulas.

Juk visi žinome posakius: "Nauji metai — nauji lapai, Nauji Metai — naujos viltys". Ir iš tiesų su kiekvienais Metais mes pakeičiame pasenusias, nerealizuotas laimės viltis naujomis dar gražesnėmis viltimis ir dar labiau sustipriname pasiryžimą jas įgyvendinti. Tas duoda naujų jėgų musų sunkiai kovai už buvį. Tai didžiausias Naujų Metų nuopelnas ir jų iškilmingo šventimo pateisinimas.

Antras labai reikšmingas Naujų Metų paprotys yra pragyvento laiko balansavimas. Atsistoję ant naujų metų slenksčio ir pažiurėję į nueitą kelią mes lengvai galime pastebėti savo klaidas, savo nuopelnus. Tokia metinė apyskaita leidžia pasidžiaugti jau pasiektais laimėjimais ir įtikinimai rodo, kokių klaidų turime vengti, kad įgyvendintume naujus siekimus ir kad užbaigtume ligi šiol neužbaigtus. Del to su Naujais Metais daro praėjusio gyvenimo apžvalgą asmenys, šeimos, organizacijos, įstaigos, valstybės ir visas pasaulis.

Atskirų asmenų, organizacijų ar įstaigų gyvenimo apyskaitos yra jų pačių dalykas. Plačiąjai visuomenei gali, ir net turi, rupėti tik valstybės gyvenimo balansas, nes pati visuomenė sudaro valstybę. Jei mes visi savo valstybe busim suidominti, dirbsime del jos, kas bloga, taisysime, tai netrukus galėsime savo darbo vaisiais pasidžiaugt. Bet deja, dauguma musų piliečių dar neturi valstybinės sąvokos, kad valstybės santvarka ir jos tobulumas priklauso nuo jos piliečių. Kas reiškia — jei mes norim, kad musų valstybėje nebutų nuskraustų ir skriaudžiamųjų, turim daugiau susidomint valstybės aparatų, kad jis butų pasuktas teisingojon pusėn, kad musų valstybės atstovai atstovautų ir pildytų ne saujelės vertelgų reikalus, bet gintų visuomeniškus reikalus. Tad su tokia vilčia pradėkim Naujus Metus.

Ypatingai, mes, lietuviai, turim susirupint savosios spaudos reikalais. Per paskutinį 4 metų ekonominio krizio laikotarpį mes daug ko netekom — netekom savo sątaupų, iš priežaties bankinio bankruto; netekom namų, iš p r i e ž a s t i e s nedarbo; o ant galo — jei ne naujovinė musų šalies Ruzvelto administracija, butumem netekę nė spaudos, to vienintėlio ir svarbiausio musų tautos apšvietos įrankio. Apšvieta, yra svarbiausias kelrodis kiekvienai tautai, o ypatingai mažytėms. Kad nors ir mažytė tauta butų, tačiau jei ji bus tobula, apšviesta, ji stovės ant lygios papėdės su didelėmis, galingomis ir apšviestomis tautomis. Todel pradėdami Naujus Metus, pirmiausiai padarykime intenciją, kad sutvirtinus savo spaudą. Tegul Amerikos Lietuvio skaitytojai buna pirmutiniai spaudos praplatinimo pijonieriais. Pamirškime senų metų bėdas. Sukruskime gaut nors po vieną Amerikos Lietuviui naują skaitytoją. Kiek vienas naujas skaitytojas užsimokėdamas paprastą ($1.50) metinės prenumeratos mokestį, gaus dovanai gražų istorinį Dariaus-Girėno kalendorių. Rašykit mums daugiau korespondencijų ir šiaip jau raštų, kad savo laikraštį padlarytumet gyvu ir įdomiu. Matot, kad mes del Amerikos Lietuvio palaikymo atiduodam savo visą uždarbį — pastangas. Todel kviečiame visus musų skaitytojus ateit mums į talką su nauja Naujų Metų energija, kad į sekančių 1935 metų knygos lapus turėtumem ką įrašyt ir kuo pasididžiuot varde visų Amerikos Lietuvio skaitytojų.

—o—

Fiziologinis Stebuklas

Prof. Zakas, Viennos universiteto klinikos direktorius, paskelbė medicinos spaudoje stebėtinus rezultatus savo patyrimų su ligoniais, kuriems buvo įsakyta tam tikra "bevandeninė" dieta. Kaip žinoma, pacientai, serga širdies ligomis, linkę į įvairių organų apipludimus, kuriuose del nepakankamai stiprios kraujo cirkuliacijos, susirenka skystimas. Norėdamas užkirsti kelią susidaryti užpludimams, gydytojai pašalina iš ligonio maisto vandenį ir produktus, turinčius skystimą dideliame kiekyje: drauge skystimas sustiprintai išvedamas iš organizmo priemonėmis, kurios varo šlapumą.

Panašios dietos rezultate ligoniai, suprantama, suliesėja, nustodami svorio iki 2—3 kilogramą per savaitę. Tačiau, kaip įrodė prof. Zako tyrimai, kai kurie pacientai ne tik užlaiko savo svorį, bet kartais ir padidina jį — nežiurint į "maitinimo balanso deficitą". Tas reiškinys artimas fiziologiškam stebuklui, ir eilė Austrijos ir Vokietijos gydytojų ėmės ištirti jos priežastis.

Iš paskelbtų pastaruoju laiku darbų paaiškėja, kad padidėjimas svorio badaujant išaiškinamas nežinomu iki šio laiko odos sugebėjimu "gerti iš oro": esant nepakankamam vandens įėjimui į organizmą per skylvį, odos skylutės pradeda ryti skystimą iš aplinkumos, asimiliuodama ir perduodama į vidų. Apie to reiškinio buvimą, kuris yra priešingas prakaitavmui, fiziologija iki šio laiko nebuvo maniusi.

Vienas iš mokslininkų, kuris buvo užsiėmęs "Zako reiškinių" ištyrimu, padarė šį bandymą: katė buvo įdėta į dėžę, pripildyta sinilinės rukšties garų, ir gyvulio galva buvo iškišta iš dėžės, gryname ore. Po kelių minučių katė žuvo — kaip parodė skrodimas, nuo nuodymo siniline rugštimi. Oda traukė visą laiką į save nuodingus garus

Arėjas Vitkauskas

Yra vėplų, sakančių, jog vien tereikia taikintis prie gyvenimo aplinkybių. Bet — kas išeitų, jeigu iš šimto šimtas "prie aplinkybių" ir taikintis? Prie ko jie tuomet taikintųsi?..

Tokių kvailių kalbai nukirsti aš sakau:

"Taip, aš pirmas pripažįstu, jog reikia taikintis prie aplinkybių: taigi — tas aplinkybes imu sudaryti aš, o jus prie jų turite taikintis!.."

V. M. ČEKANAUSKAS

EKONOMINIS ATSISTATYMAS ARBA NRA

ROOSEVELTO ADMINISTRACIJOS PROGRAMA RODO TIESŲ KELIĄ AMERIKOS ŽMONĖMS Į EKONOMINĮ GERBUVĮ

Roosevelto administracijoj dabar eina darbymetė atstatymui normalės ekonominės padėties krašte. Prezidento Roosevelto kritikai pradeda suprasti ir įvertinti NRA programą ir NIRA reformas industrijoj ir pramonėje. Industrialistai, pramonininkai ir finansieriai labai daug pasimokino per pastarus tris ekonominio krizio metus, jie pradeda suprasti, kad masinė gamyba, pagal iki šioliai buvusią santvarką, nenaudinga daugumai krašto gyventojų ir pačiai industrijai ir pramonei. Jis pastebi Roosevelto administracijoj išganymą musų kraštui ir laimingesnę ateitį. Nesenai žymus musų industrialistas Henry Fordas buvo antagonistas NIRA reformoms ir NRA programai, jis ir visi kiti industrijos ir praonės valdovai smerkė Roosevelto ekonominę programą, bet pastaruoju laiku keičia savo nusistatymą.

Finansų sferose buvo tiek antagonizmo Rooseveltui, kad tuli manė, jog Roosevelto administracija nevalios savo tikslo pasiekti, nes kapitalistai ir jų valdoma spauda sudemoralizuos administracijos by kokilus planus, kad Rooseveltas turės nusilenkti bankieriams susispietusiems į vaizbos butus po vadovyste p. Harriman, Pirmininko Amerikos vaizbos butų. Nuomonė buvo, kad kur bankieriai, tenai ir industrialistai ir pramonininkai, nes bankieriai, kreditoriai industrijos ir pramonės įstaigų, kaipo tokie, jie galės diktuoti ir sukonsoliduoti krašto pajėgas prieš administraciją. Tačiau pastaruoju laiku matom ne tik Henry Fordą, bet ir p. Harrimaną su jo vadovaujamais bankieriais, industrialistais ir pramonininkais kapituliuojant Prezidento Roosevelto administracijai. Pavojus organizuotos antagonistiškos pajėgos iš kapitalistų pusės nyksta, taip kaip nyksta ekonominio krizio juodi debesiai musų krašto padangėje.

Tiesa, yra nemažas skaičius bankierių ir industrialistų elemente antagonistų Roosevelto administracijai. Morganas, Mellonas ir jiems lygus savymeiliai kapitalistai nepatenkinti NRA programa, jie deda pastangas buti savistovais ir visiškai nepriklausomais savo išplėstose karalijose finansų atžvilgiu, bet tuom kartu Roosevelto administraciją remia kiti didžturčiai, žmonės, kurių reputacija stovi aukščiaus negu Morgano ar Mellono kapitalistiškų dinastijų; pavyzdin, žymus ekonomistas bankierius iš New Yorko finansinio centro p. Wanderlip, Edward A. Filene iš Bostono, pastarasis yra vienas iš pasaulinių komersantų, finansierius, bene turtingiausias pramonininnkas Amerikoje, jo reputacija kaipo ekonomisto komersanto neginčinama pasauly. Yra ir daugiau kapitalistų iš naujos ekonominės mokyklos, kurie stovi kartu su plačia visuomene už Roosevelto pečių, remia Roosevelto administracijos programą del atstatymo normalės ekonominės padėties musų krašte.

NRA IR NIRA REFORMOS

Edward A. Filene užgiria Roosevelto ekonominį ir finansinį reformų programą. Jis sako: "Masinė gamyba, automatiškos mašinos, santvarka gamyboje ir išdalinimas pagaminamo kapitalo netikęs automato vartojimas industrijoj, yra pamatinės priežastys dabartinio pertekliaus gamyboje ir esančio katastrofingo ekonominio krizio. Masinė gamyba su pagelba automato pakilo keliolika kartų, tuom kartu darbininkų milijonai tapo atleistų iš darbo, padaugino skaičių ubagų, sumažino musų rinką, plačių masių žmonių perkamąją galią, paseka to skandalinga, nes gamyboje sulaukėme pertekliaus, sustojo mašinų ratai suktis, atleidome milijonus darbininkų iš darbo, jų padėtis kritiška, jie badauja, reikia juos šellpti, tai viena. Antra, turim atmint, kad, kuomet darbininkai nustojo dirbt ir uždirbt, nustojo pirkti gamybos įvairius produktus, fabrikai stovi uždaryti, rudyja ir genda bangus automatai — mašinos, nysta įvesditas kapitalas į brangias automatiškas mašinas, taksai ant industrijos ir pramonės kyla, nes valdžiai reikalingi pinigai išmatinimui bedarbių. Sukoncentruotas kapitalas stovi, neveika, nes nėra jam dirvos veikimui, bankrutas griauna viską iš pamatų, ukininkai, namų savininkai, pramoninkai ir pagaliau bankai bankrutina, tai paseka automatiškos masinės gamybos santvarkos".

Man rodos, kad p. Filene neklysta. Jis klysti negali, nes žino abelną padėtį musų ekonominės buities, žino ekonominę santvarką, jis neteoristas, bet apie 50 metų praktikuojąs pramonės biznyje žmogus, jis valdo šimtus milijonų dolerių kapitalą, jo pramonei tarnauja tukstančiai darbininkų. Žodžiu sakant, jo rankoje laikomas barometras musų krašto finansų ir statistinių žinių, jis vaduojasi grynais faktais, o ne tuščiomis neišbandytomis teorijomis, kuomet jis kalba apie ekonominę santvarką ir abelną biznį; taipgi, jis žino praktiškumą Roosevelto ekonominių ir finansinių planų ir remia juos. Tatai Roosevelto administracijos programo kritikai, tokie kaip Morganas ir jo agentai, tokie kaip Al Smith ir S. E. Vitaitis, kurie reiškia nepasitikėjimą Roosevelto ekonomiškiems planams, rašo per savo redaguojamus laikraščius neigiamai ir bando įsitikinti skaitytojus, kad Roosevelto administracija klaidinga, o kritikai jo administracijos, Dr. Sprague, Al Smith ir Vitaitis teisingi.

Filene tarpe kito-ko "Liberty" žurnale iš 30 dienos rugsėjo, sako: "Per šimtmečiu musų pramonininkų obalsis buvo: pirk pigiai, parduok brangiai". Tokią pat ekonominę dogmą turėjo ir industrialistai: "pirk medžiagą pigiai, mokėk darbininkams kuoma žiausia, gauk pelną koddžausą". Bet šita dogma neatitinka dabartinei gadynei. Masinę gamybą vedant, reikia atsižvelgti į perspektyvas sudarymui rinkos masinės gamybos produktams. Filene nurodo, kad Rooseveltas kaip tik to ir siekia musų krašte. Jo NIRA reformos industrijoje ir pramonėje, jo NRA programas turi pamatinius dėsnius pertvarkymui ir išdalinimui masinės gamybos.

Toliau šis garsus pasaulinis komersantas finansierius sako: "Per pastarus 8 metus masinėj gamyboj, arba, kaip tuli sako, ekonominėj eksplotacijoj, musų industrialistų ir pramonininkų pelnas pakilo dividendais ligi 150%, naujo kapitalo įvesdinimas pakilo ligi 200% individų metinis pelnas žymiai pakilo, gaunančių po 100 tukstančių dolerių metinio pelno pakilo 400%; inkorporuoto biznio pelnas pakilo kas metą ligi 2 bilijonų 500 milijonų dolerių, atsargos rezervai prisipildė biljionais dolerių, ekstra dividendai buvo mokami. Gi tuom pat kartu, tais ekonominės "utopijos" laikais musų krašte buvo arti 4 milijonai bedarbių; vėliau sustojus gamybai, po spekuliacijų orgijų, krašte 15 milijonų bedarbių turėjome, o kiek darbininkų buvo dirbančių po dieną kitą į savaitę, kurie iš savo uždarbio pragyvent negalėjo". Štai kame p. Filene mato netikslumus musų ekonominėje santvarkoje ir masinėje gamyboje.

KADA RINKA GERA

Ne tik Filene, bet kiekvienas industrialistas, pramonininkas ir finansierius, kiekvienas paprastas žmogelis, kuris turi nuovoką apie ekonominę santvarką, žino, kad rinka buna tiktai tada gera, knomet ukininkai ir darbinikai turi pinigų, kuomet jie gali pirkt ir naudotis įvairiais gamybos produktais. Delto nenuostobu, kad Filene ir visi kiti toliau dalykus matanti, smerkia netikusią gamyboje santvarką ir netikusį išdalinimą pagaminto kapitalo. Kiekvienas rimtas ekonomistas, kuris yra savistovis, neobliguotas per kapitalo magnatus, skelbia teisybę, nurodinėja, kad Coolidge ir Hooverio administracijos laikais buvo nepateisinama eksplotacija, kad tais laikais bankieriai, laisvai viešpataudami konsolidavo industriją ir pramonę po savo globa ir kartu konsolidavo kapitalą, sutraukdami jį savo kontrolėn, sudarė tokią padėtį, kad vargu rasime kurį ukininką, namų savininką, pramoniniką ar industrialistą nepatekusius į bankierių finansinius tinklus — skolas. Darbininkai gavo tiktai trupinius iš gamybos; kitais žodžiais sakant, masinė gamyba buvo keliama, pelnas dauginamas, rinka gamybos produktams siaurinama ir mažinama, nes šie savymeilųs ir godųs kapitalistai neatsižvelgė į perspektyvas gamybos ir nepaisė ar bus perteklius ar ne. Todel sulaukėm pirmu kartu musų krašto istorijoj tokio žiauraus ekonominio krizio ir visiškos bedarbės.

Rooseveltas siekia užbriežto tikslo: pirmoj vietoj jis nori panaikinti bedarbę ir skurdą ir eikvojimą valstybės turto šelpimui bedarbių ir kartu atstatyti krašto žmonių perkamąją galią ir tuo budu sudaryt rinką musų gamybai ir pramonei. Delto jis per NIRA industrines reformas trumpindamas darbo dieną ir savaitę, keldamas darbininkams užmokestį, tikisi subalansuoti pagaminamo kapitalo išdalinimą ir sudaryti lygybę ir visiems piliečiams normalų ekonominį gerbuvį. Centralizavimas kapitalo kelių šimtų didžturčių rankosna žalingas dalykas ne tik kraštui, bet ir jo gyventojų daugumai. Rooseveltas tikisi išlyginti neteisybę ir panaikinti seną ekonominę dogmą ir praktiką abelnam musų krašto ekonomiška rėde. Tatai tos Roosevelto ekonominės reformos yra kelias musų krašto žmonėms į laimingesnį, geresnį ekonomišką gyvenimą. Delto yra pareiga kiekvieno piliečio nuoširdžiai remti Prezidento Roosevelto programą, vieton ją kritikavus ir skelbus nepasitikėjimą jo ekonominėms reformoms bei jo administracijos planams.

NAUJIEJI METAI

Ir vėl nukeliavome galą,
pradėjome naujus metus —
kam siekiai dar gyvi, kam jausmas nešala,
laimingi tie metai tam bus!

Kas nori pasaulį geresnį matyti
ir darbu prie to prisidės,
tas — galima drąsiai, be baimės, sakyti —
dar dienas naujas paregės!

Kas dvasią įmurkdė jau į apsnudimą,
tam metai — ar nauji jie butų seni —
nieko neduos ir jo tuščią laukimą
apvils, kaip apvylė jau metai kiti....

Tik dvasią išugdęs kaip didį galiuną
metų naujųjų gerumą pažins:
tam siaubas tesiaučia ir kelias tegriuna —
tik jo ateitis ir tik jo laimė bus!..

Arėjas Vitkauskas

Amerikos Moteris

Amerikos moteris, kaip žinoma, savo intelektuliu išsilavinimu eina beveik priešakyje Amerikos vyro.

Amerikietis neturi laiko stropiai apdirbinėti savo intelektą — jis užsiėmęs "bizniu" kuone iš vaikystės metų, — o amerikietė laisva nuo "biznio" reikalų, ir todel gali skirti savo laiką mokslams ir menams ir užkariavimui individualinės laisvės.

Ir tuo atžvilgiu ji toli nuėjo ir gali buti pavyzdžiu pasaulio moteriai.

Amerikietės laisvė visiems žinoma.

Visiems žinomą taip pat ir tas, kad Amerika dausos moterims.

Bet kaip ir kam Amerikos moteris išnaudoja tą savo ypatingą laisvę jos sukurtodausų sąlygose, — tai lieka klausimu.

Ir tam, kad nušviesti tą klausimą, vienas Amerikos universitetas, kuriame yra iki 500 studenčių, padarė anketą:

— Ko tamsta lauki iš išėjimo už vyro?

Ir labai nedaug studenčių atsakė į tą klausimą, kad jos laukia iš išėjimo už vyro laimės, meilės, vaikų ir t.p.

Gi dauguma atvirai prisipažino (anketa anoniminė), kad jos reikalauja iš išėjimo už vyro pirmiausia lengvo, sotaus ir berupestingo gyvenimo.

O viena iš apklaustųjų patiekė net "minimumo programą:"

— Automobilius, trys vakarinės suknelės, šešios skrybėlės, šešios kurpelių dvejukės ir vestuvių kelionė 8000 kilometrų.

Toks galutinis tikslas Amerikos moters, priešakinės, universitetinės.

Ji tobulina savo protiniai ir fiziniai tam, kad brangiai parduoti.

Amerikietis spekuliuoja medžiagiškais turtais, o amerikietė taip pat spekuliuoja savo moterišku patraukimu.

Amerikietis siekia pasidaryti kiauliniu karaliumi, o amerikietė statosi sau idealą buti kiauline karaliene.

Amerikietis parduoda ir perka kiaulės, — o amerikietė parduoda savo pačion esmę. Kokia iš tų dviejų spekuliacijų garbingesnė, labiau leistina arba nors labiau pakenčiama?

Kokie bebutų šiukštus kiaulinio karaliaus bruožai, vis tik mums atrodo, kad jie daug patraukiamesni kaip jo karalienės bruožai, kuri parsiduoda už automobilius, vakarines sukneles, skrybėles, kurpes ir vestuvių keliones.

Žinoma, čia ne visa Amerikos moteris, o tik jos dalis, — bet vargas tas, kad toji "dalis" yra vadovaujanti, priešakinė, kurianti idealus ir skonius visiems.

Ir tame slepiasi pavojus netik tautai, bet ir visam moterų pasauliui.

Amerikietės ima pamėgdžti dabartiniu laiku jau visur arba beveik visur ir ypatingai miestų centruose, kaip Paryžius, Londonas, Berlynas, Vienna ir net kad ir Kaune.

Ir pagriebiami pirmiausiai kaip tik tie amerikietės bruožai, jos siekimas nieko neveikti, prabangos ir triukšmingas gyvenimo leidimas.

Pavyzdys, kuris toli gražu nėra vertas, kad butų sekamas.

Tačiau jį seka ir toje srityje susidaro šeimos suirimas ir daugybė katastrofų lytinių santykių srityje.

Ir todel lieka tik pasakyti norą ir musų Kaune moterims:

— Kuo toliau nuo amerikietės, nuo jos "idealų" ir siekimų!

Arėjas Vitkauskas

V. M. KLAUSUTIS

KAZYS PILĖNAS LONDONE

LIETUVIS LOŠIA SVARBIĄ ROLĘ BYLOJ 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

Nesenai buvau rašęs "Amerikos Lietuvy" apie Kazį Pilėną (Casimir P. Palmer) kuris mum senai žinomas kaipo žymus detektyvas, galima sakyti, lietuviškas "Sherlock Holmes". Jo karjiera žvalgybos tarnyboje pasaulinio karo metu pasiekė klimakso ir jis iškilo slaptos policijos sferose labai aukštai Anglijoj, Amerikoj ir Lietuvoj buvo Piliečių Apsaugos Departamento viršininku. Jo veikimas buvo platus ne tik kriminališkam, bet ir politiškam bei diplomatiniam pasauly, nes jis buvo Anglijos karo vyriausybės žvalgybos naris, kuriejieras diplomatų ir kartu sekiotojas paskui Vokietijos espionažo ir špiegų (šnipų) veiksmus Anglijoj ir Amerikoj.

Pilėno misija Lietuvoje ligi šiai dienai mums nežinoma, gal žinoma tulies Lietuvoj valdžioje buvusies žmonėms, o gal ir jie nežino Pilėno veiksmų tais laikais, kuomet jis buvo Lietuvos Respublikos Piliečių Apsaugos centro viršininku? Mums žinoma tiktai tiek, kad Pilėnas pasitraukė iš tarnybos po to, kaip lenkai Vilnių užėmė 1920 m. Aš norėjau patirti nuo p. Pilėno priežastį jo pasitraukimo iš Lietuvos Piliečių Apsaugos Departamento viršininko vietos, taipgi norėjau gauti jo pareiškimą kodel jis nuvyko į Lietuvą tais laikais kada tenai politiška santvarka buvo labai įtempta, ar jo vykimas Lietuvon buvo surištas su Anglijos žvalgybos reikalais, ar laisvas jo grįžimas, su tikslu gauti valdišką vietą ir pagelbėti organizuoti Lietuvos valstybinį, ypatingai policijos aparatą. Į šiuos mano klausimus Pilėnas neatsakė taip, kaip aš pageidavau, delto, kad jo misija matomai buvo surišta su Anglijos vyriausybės žvalgybos reikalais. P. K. Pilėnas neatsakė man pozitingai ir aiškiai, tačiau jis gal but manė, kad man rupi patirti jo misijos tikslai, jo veiksmai ir jam tulų Lietuvoje žmonių daromus užmetimus anais laikais, kad buk jis tarnaudamas Lietuvai, būdamas Piliečių Apsaugos departamento viršininku ir kartais diplomatinis kurjieras, buvo numatytas neva žvalgas ir lenkams, arba, Lietuvoje dvarponiams tarnaująs.

PILĖNO IR GRAFO TIŠKEVIČIAUS PAŽINTIS IR SANTYKIAI

Lietuvoje tuliems aukštiems valdininkams nepatikau, jie man nepasitikėjo— aiškino man p. Pilėnas. Dalykas tame, kad aš buvau labai griežtas jų kritikas, tai viena. Antra, kad mano ilgametinė tarnyba Britų valstybei ir pažintis su anglais, persiėmimas anglų politikos taktika, buvo Lietuvos valdininkams svetimas dalykas. Mano valstybingas nusistatymas anglų politikos taktikoje, jiems atrodė pataikavimu lenkams, žydams ir kitiems svetimtaučiams. Tuli Lietuvos valdininkai manė ir norėjo visus svetimtaučius Lietuvoje gyvenančius išmokyti lietuviškai kalbėti ir protauti, buti ištikimais Lietuvos piliečiais per 24 valandas, kas mano supratimu buvo nelogiška ir negalima. Kuomet prasidėjo persekiojimas žydų, lenkų, vokiečių ir kitų svetimtaučių, visa jų amželį gyvenusių Lietuvoje, kuomet buvo bandoma išmokint juos lietuviškai kalbėt ir protaut ukaais, kuomet tuli policijos viršaičiai buvo nepraktiški, nors geriausius norus turėdami ir budėdami Lietuvos valstybės interesų apsaugojimui, elgėsi netaktingai, įsakydavo svetimtaučiams, žydams, lenkams ir kitiems apleisti Lietuvą į 24 val. laiko tik delto, kad jie buvo nužiurėti neištikimais, arba, nekalbančiais lietuviškai. Skundai pasiekdavo mane kaipo Piliečių Apsaugos Departamento viršininką; žydai, lenkai ir kiti, ateidavo ir verkdami man aiškino, kad jie nemoka lietuviškai ir, kad per naktį išmokti lietuviškos kalbos negali; kad jie Lietuvoje gyveno visą savo amžių, arba, keletą dešimtų metų ir jaučiasi Lietuvos piliečiais, ištikimi, tiktai negali prisitaikinti prie naujo rėdo, turi savo pramonę ir Lietuvą į 24 val. laiko negali, nes jų biznis, nuosavybės reikalai juos nepaleidžia ir t.t., žinoma, tokiame atsitikime, aš supratau netaktus musų policijantų ir žvalgybinių, kurie nebuvo prityrę, neturėjo takto ir valstybingai patys nebuvo įsisąmonėje delto prie geriausių norų elgėsi nepraktiškai ir kenkė Lietuvos prestižai ir interesams. Tokius žmones vejamus laukan, aš sulaikiau, jų pasus sutvarkęs leidau jiems palikti Lietuvoje. Tokis mano pasielgimas nepatiko valdžios sferose tuliems karštagalviams.

Toliau, mano pažinti su grafu Tiškevičium, gyvenusiu Londone prie Rusijos Caro atstovybės, kur grafas buvo sekretorius ir patarėjas. Lietuvos valstybei įsikurus, grafas Tiškevičius (jau miręs) buvo Lietuvos atstovas Anglijai, tai žmogus kuris iš širdies gero velino besikuriančiai Lietuvos valstybei ir rupinosi jos ateičia, savo asmeniška prestiža ir įtaka Anglijos didikų ir politiškų valdžios sferų tarpe daug Lietuvai moralinės ir kitokios paramos gavo, jo vietą Londone niekas kitas nebutų užvadavęs.

Grafas Tiškevičius ir grafienė buvo sulenkėję, kalbėjo lenkiškai, kartais francuziškai ir rusiškai, mokėjo šiek tiek ir Letuviškai, bet grafienei nesisekdavo lietuviškai kalbėti, tatai ji kalbėdavo lenkiška, arba, francuziškai, bet abu šie Lietuvos didiki buvo iš širdies Lietuvos piliečiai, jautė savo užduotį tarnauti Lietuvai, o ne Lenkijai, kaip tai tuli Lietuvoje jiems užmetinėjo. Taigi, man bunant Lietuvoje teko koresponduoti su Tiškevičiais, teko grafienės laiškus perduoti Lietuvos sulenkėjusiems didikams dvarponiams, Lietuvos neprielausomybės priešams; grafienė savo laiškuose ragino Lietuvos didikus, sulenkėjusius dvarponius but ramiais ir ištikimais, sakydavo jiems: kad Lietuva jų tėvynė ir, kad Lietuvos valdžia tai jų valdžia, kad šita valdžia nebus bloga ir neskriaus ištikimų dvarponių, neatims iš jų žemės, ir t.t., jeigu jie bus ištikimais piliečiais. Aš tokius laiškus asmeniškai priduodavau dvarponiams neturintiems pasitikėjimo Lietuvos valdininkijoj, buvo grafienės kurjieras. Šitokia mano misija nepatiko tuliems Lietuvos valdonams, jie tame įsižiurėjo manim nepasitikėjimą ir vėliau, grafas Tiškevičius buvo atšauktas iš Londono. Tokia padėtis ir nepasitikėjiaas erzino mane ir turėjau nemažai susikirtimų su tulais aukštais valdininkais ir ministeriais bei diplomatais, nes nesutikau su jų nuomonėmis ir praktikavimu valdiškose sferose smerkiau netaktus ir kritikavau jų pasielgimus.

Pagaliau gyvenimas Lietuvoje tais laikais buvo sunkus, brangu viskas, o iš gaunamos algos negalėjau su žmona pragyventi, reikėjo iš savo sutaupintų pinigų pridėti. Mano žmonai gyvenimas Lietuvoje nepatiko daugeliu atžvilgių tatai kuomet buvom išvyti iš Vilniaus lenkams atėjus, pagaliau nusprendžiau atsisakyti nuo valdiškų pareigų ir išvažiuoti iš Lietuvos. Grįžau į Angliją, vėliau atvykau Amerikon. Mano atsiminimai ir prityrimai Lietuvoje mane atitolino nuo Lietuvos. Man daromi primetimai nieku nepamatuoti ir šiandiena jau pamiršti Lietuvoje, nes tų laikų santvarka ir įsisamonėjimas išnyko Lietuvoje. Žmonės, kurie nesutiko su mano valstybinėmis pažiuromis ir politiška taktika, šiandiena praktikuoj visa tai už ką aš kovojau. Tačiau, del tų taktikos ir logikos dėsnių, teko man susilaukt nepasitikėjimo ir net įtarimų, nemalonių įspudžių, kuriuos man nelengva pamiršti kaipo lietuviui, norėjusiam patarnauti atgimstančiai savo tėvynei.

Tiek man p. Pilėnas papasakojo apie savo gyvenimą ir santykius bei nesusipratimus Lietuvoje tačiau neprisipažino, kad jis Lietuvai tarnaudamas, kartu tarnavo Anglijos vyriasuybei kaipo obzervatorius — žvalgybinis, kaip tai Lietuvos žmonėms buvo suprastą.

PILĖNAS AMERIKOS PILIETIS, TARNAUJA AMERIKOS INTERESAMS

Pokariniais metais išėjęs iš tarnybos anglams iš Scotland Yardo policijos ir kariškos žvalgybos (Secret Service of Intelligence Department), kurį buvo paskyrus Pilėną žvalgybinių Amerikoje, kur buvo gaminama karo medžiaga — amunicija Anglijos kariuomenei; Pilėnas gyvendamas karo metu Amerikoje ir sekiodamas Vokietijos šnipus ir rupindamasis Anglijos interesais, pamėgo Ameriką ir vėliau atvyko Amerikon ir apsigyveno, tapo piliečiu ir dabar veikia kaipo žvalgybinis, tarnauja didelėms firmoms ir kartu Amerikos vyriausybės įvairiems departamentams. K. Pilėnas, gaudamas pilietybę, permainė savo vardą, dabar jis žinomas vardu Casimir P. Palmer, jis jei butų jaunesnis, butų gavęs tarnybą prie United States Justice (teisingumo) departamento, bet del savo amžiaus, pagal įstatymus, jis negali but priimtas į aktuališką tarnybą, todel jis veikia kaipo specialiai skiriamas žvalgybinis. Jis Amerikoje plačiai žinomas, nes per spaudą yra iškėlęs labai svarbių ir įdomių politiškų ir kriminališkų dalykų, išeinančių iš karo metų.

Nesenai Amerikonų spaudoje pasirodė žinios, kad Kazys Pilėnas turi be galo svarbias žinias apie espionažą, padarytą Canadian Car Foundry, Kingsland, N. J. kur karo metu Vokietijos šnipai susprogdino amunicijos gamybą ir fabriką. Vienas iš Amerikos detektyvų p. Brooks savo rašte iškėlė sensaciją, p. Brooks išaiškino Pilėno reveliacijas. Vokietijos šnipai Amerikoje karo metu padarė už 10 milijonų dolerių nuostolių fabrikų ir amunicijos sandelių sprogdinimais, šie nuostoliai panešti Amerikos valdžios ir privatiškų firmų buvo tyrinėjami per sudarytą Amerikos ir Vokietijos Claims Commission. Byla buvo gana įdomi, sansacinga perėjo Amerikos teismus ir atsidurė tarptautiniame teisme Hagoje ir pagaliau Vokietija laimėjo bylą. Nuostoliai buvo sumažinti iki 20 milijonų dolerių delto, kad Suv. Amerikos Valstijų vyriausybė negalėjo įrodyti, kad Vokietijos šnipai atliko tas konpiracijas. Žodžiu, Amerika pralaimėjo. Daug nuostolių panešta tyrinėjimams ir tardymams per 12 metų.

Pagaliau, Pilėnas, kuris kartą reportavo savo patyrimus Amerikos sloptos policijos viršininkui, bet buvo jo raportas atmestas. Nuo to laiko apie Pilėną nebuvo kalbos ir apie jo patyrimus bei faktus; vėliau buvo ieškomas Pilėnas, bet nesurandamas, tiktai Pilėnui susitikus su Anglijos Gen. Konsulu New Yorke, pastarasis pažino Pilėną ir pranešė jam, kad Amerikos vyriausybė nori žinoti ką Pilėnas žino apie Kingsland, N. J. įvykusią kospiraciją. Nuo to laiko p. Pilėnas kelius kartus buvo Washingtone nuklausinėjamas ir jo iškeliami faktai ir patyrimai tapo surekorduoti, dabar pasiremiant jo iškeltais faktais ir suteiktomis žiniomis, Amerikos vyriausybė ir privatiškos firmos, nukentėjusios nuo Vokietijos espionažo agentų veiksmų, rengiasi atnaujinti Vokietijai bylą, kuri liečia 20 milijonų dolerių sumą.

Neseniai p. Pilėnas lankėsi pas mane ir man daug papasakojo apie šitą bylą ir jos pradą. Arti mėnesis laiko atgal, gavau nuo jo pranešimą, kad jis keliauja į Angliją. Tame jo pranešime nuo laivo Mauratania, jis nieko man nesakė apie savo kelionės tikslą į Angliją, tačiau aš numaiau, kad jis vyksta Amerikos valdžios reikalais. Už poros savaičių gavau jo pranešimą, kad jis grįžta iš Airijos, tada su pratau, kad jis nuvyko į Airiją surasti žmogų kuris jo bylai reikalingas, kuris turi ryšius su Kingsland fabriko sprogdinimu. Gruodžio 20 dieną gavau laišką nuo Pilėno iš Londono. Laiške jis prisimena kad grįžta namo linksmas su pasekmėmis: parga bena žmogų, kuris bus liudininkas 20 mil. dolerių byloje. Šie faktai rodo, kad šis musų tautietis gabus, nes per 12 metų Amerikos Secret Service Intelligence Departamento negalėjo surasti šitą žmogų, bet Pilėnas surado į virš metą laiko. Taigi, šis laimėjimas bus labai dideliu pliusu p. Pilėnui jo misijos atžvilgu.

Man buvo senai žinomas p. Pilėnas, tačiau aš jo nebuvau matęs, kol jis neaplankė manęs. Jis studijavau aš jį, galiu pasakyti, kad jo ypatoje galima matyti giliai paslėptą investigatoriaus talentą. Malonaus budo žmogus imponuojančio personalo ypatybes turi ir, galimas daiktas, kad jis savo ilgametiniame žvalgybos veikime yra pasiekęs didelių kvalifikacijų, reikalingų savo karjierai. Bet aišku ,kad jis turi nepaprastą gabumą ir talentą savo profesijoj.

Iš Belgijos Papročių

(Belgijos vaikų Žiemos Šventės)

Maži vaikai Belgijoje nekantriai laukia vakaro prieš lapkričio 11 dieną, Šv. Martyno dieną. Jie žino, jog tą vakarą buna kažin kas linksma.

Tėvai liepia jiems stoti į kertę, veidu į sieną. Dairytis negalima, o tai nieko neatsitiks. Bet jeigu jie stovi ramiai ir nieko neklausia, tuomet ant žemės užpakalyje jų staiga pabyra riešutų ir obuolių letus. Jiems sakoma, jog ten Šv. Martynas numetė iš dangaus, ir jie čia pat apsisuka ir ima rinkti riešutus ir obuolius.

Kartais tą vakarą vyksta kai kas kita. Tėvas arba vienas iš vaikų, kuris vyresnis, ateina pas jaunesnius vaikus į miegamąjį, apsirengęs šventuoju, su barzda ir apsiaustu ir klausia, kaip vaikai elgėsi. Jeigu jau sakoma, kad jie buvo klusniais, jis duoda jiems obuolių ir saldumynų. Bet jeigu jie sužino, kad jie buvo neklusniais, jis ima rykštę, sumoja ja ir išbėga iš kambario.

Malino mieste, o taip pat, tur but, ir kitose vietose vargšų vaikai daro Šv. Martyno dieną įdomius žaidimus; jie persirengia ir vaikščioja dainuodami nuo namų prie namų. Vienas iš vaikų, apsirengęs Šventu Martynu, neša didelį krepšį, ir žmonės, prie kurių durų jie skambina, meta į jį obuolius arba pinigus. Kitame, Fiurne, vaikai taip pat dainuodami vaikšto gatvėmis, nešdami popierinius žiburėlius su uždegtomis žvakėmis juose. Tas pats daroma kaimuose aplink senovišką miestą Briuggę. ten vaikai vakare dainuodami vaikšto nuo kiemo prie kiemo, nuo sodybos prie sodybos, ir jiems dovanojama obuolių ir riešutų.

Šv. Martyno dieną dažnai kepama ypatingus skanius sausainius, vadinamus Šv. Martyno sausainiais". Bnegrai to šventojo vardas taip dažnai minimas ryšyje su skaniais daiktais, kad Maase daaboje tą vadino šventu kuris mėgsta skaniai pavalgyti.

Visuose Belgijos kaimuose uždegama Šv. Martyno dienos vakarą laužai. Vaikai vadina tai "šildyti gerąjį Šv. Martyną".

Praėjus mėnesiui po Šv. Martyno dienos ateina Nikalojaus diena — gruodžio 6-tą. Sakoma, kad naktį iš gruodžio 5 į 6-tą, Šv. Nikalojus jodinėja dangumi virš laukų ir namų, jodamas asilą, arba baltą arklį; jam už pečių didelis krepšis, iki viršaus pilnas žaislukų, vaisių ir saldumynų. Virš kiekvieno namo dumtraukrio, kame yra vaikų, jis sustoja ir meta į drumtraukį kelias dovanas, jeigu vaikai buvo klusnus, jeigu jie buvo neklusnus, jis meta rykštę.

Todel, prieš ėjimą gulti, Belgijos vaikai tą vakarą stato prie krosnies savo kurpes ir deda į jas truputį šiaudų arba kelius morkelius, kad Šv. Nikalojus, kai jis atvyks, rastų kuo pašerti savo asilę arba arklį, o pakaitomis paliktų dovanėles.

Tai padarę, vaikai turi pasakyti arba sudainuoti kokias nors eilutes, nukreiptas į Šv. Nikalojų. Štai vienos iš tų eilučių:

Šventas Nikalojau,
Mielas Šventas Nikalojau!
Įmesk į mano kurpelę
Obuolėlį ir limonėlį.

Kitose eilutėse šventąjam sakoma, kad jeigu jis atneš dovanėlę, tai jie tarnaus jam visą gyvenimą. O jeigu jis nieko neduos, tuomet ir jie nieko nedarys! Kaip matote, tos eilutės jau ne tokios mandagios, kaip pirmosios.

Kitą rytą vaikai nubunda anksti ir pirmiausiai bėga pažiurėt, ar atsitiko per naktį kas nors su išstatytomis kurpėmis. Jeigu Šv. Nikalojus patenkintas jais, šiaudai ir morkai turi dingti iš kurpių, o vetoje to ten tur buti padėtos dovanėlės: bet jeigu vaikai buvo neklušnus, tuomet šiaudai ir morkai kaip ir pirma bvo kurpėse, ir tik rykšė kyšos iš šiaudų. Bet beveik visada pasirodo, kad Šv. Nikalojus patenkintas vaikais: kurpėse padėtos dovanėlės, o jų tarpe tikriausiai ir sausainėlis su gerojo šventojo atvaizdu, kurį vaikai gali arba suvalgyti arba pasilikti, kaip jie nori. Tokiu budu jie patenkinti ir laimingai visai dienai.

Dar po dviejų savaičių gruodžio 21 dieną — Tomo diena, kuomet vaikams leidžiama apgaudinėti savo tėvus ir imti iš jų pirkimą. Žaidimas yra toks, kad gudrumu priversti tėvą arba motiną išeiti iš namų, o paskui užrakinti ir neleis jų į namus tol, kol jie pažadą duoti apgavikui ką nors. Pavyzdžiui, vaikai sako:

— Mama, kažin kas stovi sodne ir nori pasikalbėti su tavimi.

Motina, nieko neįtardama, eina į sodą. Žinoma, ten nieko nėra, o kai ji grįžta, jai šaukia iš už durų:

— Tomo diena, Tomo diena! Ką tu mums duosi, kad mes įleistume tave?

Motina žada duoti ką nors — paprastai šokolado šmotelį arba "kramiko", skanios duonelės su žievele, šmotuką. Ir tuomet duris atidaromos. Tas, žinoma labai linksma. Vaikai visuomet tikisi, kad tėvas ir motina užmiršo, kokia šiandien diena, taip kad juos lengva bus apgauti.

Dar po savaitės — vėl šventė, — Šv. Inocento diena arba, kaip ją vadina flemandiškai, "Visų vaikų diena", kada Šventyklose atmenamas karaliaus Erodo įsakymu kudikių išmušimas. Tą dieną, pagal senovišką Belgijos paprotį, vaikams leidžiama pasikeisti su tėvais, apsivilkti jų drapanas ir šeimininkauti namie.

Jie gali užsidėti daiktus, kurie yra tėvo arba motinos, triukšmauti namie, kiek jiems patinka, ir įsakinėti tarnams. Jaunesniajai dukrelei priklauso teisė užsakyti virėjai pietus tai dienai. ir visi vaikai gali vaikštinėti gatvėmis, apsirengę kaip suaugę. Tačiau, tas retai daroma dabar. Tik vargšų žmonių vaikai kartais dar apsivelka savo tėvų drapanas ir vaikščioja, prašydami išmaldos, nuo durų prie durų, vadindami save "mažais tėveliais ir mamytėmis".

Tos žiemiškos šventės, kuomet vaikams duodama tiek laisvės ir taip daug dovanų, pakeičia Belgijoje Kalėdų eglaitę ir Kalėdų savaitės žaidimus.

Arėjas Vitkauskas

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. G. I. Bložis

BLOGI PAPROČIAI

Blogas paprotys suteikia labai daug bliedės dantų atžvilgiu. Paimkim, pavyzdžiui, štai kokį mažą dalyką — butent, dantų krapštuką, paišuką, cibuką, arba pypkę. Tuli asmenys turi papratimą laikyti juos dantyse tarsi tas negali padaryti blėdies. Bet tikrumoje tai daro labai didelę žalą dantims. Dažnai atsitinka, kad net sugadina normališką dantų uždarymą ir kramtymą.

Aš tikiu, kad skaitytojui teko pastebėti pypkorių su išdilusiais dantimis priešakyje nuo pypkės. Taigi, suprantama, tie dantys gera valia neišdilo jie turėjo buti spaudžiami kokios nors negeistinos spėkos. Tie išdilę dantys tuomet pasilieka nebetinkami kramtymui, maisto atkandimui, nes nebesusisiekia viršutiniai su apatiniais. Tos blėdies neužtenka, kad dantys sudilę ir nebetinkami atkąsti, bet tuo pačiu sykiu yra pažeisti ir raumenys, kurie tuos dantis palaiko vietoje.

Dantys žandikaulyje gamtos yra taip surėdyti, kad kuoemt spėka yra pavartota normališkam kramtymui, tai visur lygiai spaudžiama ant visų dantų. Dantų lygumą galima palyginti su ramu vandeniu. Kada į vandenį mesi kokį dalyką, tuojau pasidarys rateliai ant vandens paviršiaus nuo to vietinio spaudimo ir jie plaks į šalis, kol spėka pasibaigs. Arba, kada vandeniui ramiai stovint pasitaiko kokia žolė ar medis, tuomet vanduo susijudina ir pradeda nepaprastą spaudimą į šalis. Bet paimkime kokį lengvą dalyką ir dėkime į vandenį su atsargumu. Padėkim sau, dalykas bus didžio sulig vandens didumu ir užimsime tam tikrą plotį, tai vandenyj visai nebus jokio ženklo, arba tas spaudimas bus visai nepavojingas ir nematomas.

Taip pat ir su dantimis. Dantis vartojant nepridėriančiam dalykui kaip tai riešutų kramtymui arba kas turi papratimą pypkę nuolatos laikyti įsikandęs, tas daro nenormališką spaudimą vien ant dviejų dantų, tai tie dantys yra gadinami arba nereikalinga spėka spaudžiami ir lyg koks medis butų piaunamas su atšipusiu piuklu. Suprantama su atšipusiu piuklu tą medį tuojau nenupiausi, bet jį pažeisi, paskui jis turės nuvysti ir suputi. O riešutų kramtymas dėl dantų tiek geras kaip vėtra del medžių. Vėtra medžius gadina iš šaknų ir laužo šakas, tai ir riešutų kramtymas dantis gadina iš šaknų ir enemalį skaldo, o paskui pažeistas dantis turi gesti, nors tas gedimas eina iš lengvo.

Dabar piamkime kitą pavyzdį, — rankų arba delnų trinimą viena į kitą. Mes rankas triname kuomet šalta, ir jos biski patrintos sušyla. Bet pagėmus ką kietą į rankas, betrinant sutrinsime pusles. O toliau trinant, patrinsime ir tas pusles jeigu nepliausime tryne, net padarysime didelę žaizdą ir per tulą laiką turėsime laukti, kol sugys. Taip pat ir su kitomis kuno dalimis atsitinka. Reiškia, kas perdaug, tai nesveika.

Prie viršminėtų dantų ir veido sugadinimo priežasčių dar turime paminėti sekančias priežastis: per anksti ištraukti pieniniai dantys, perilgai laikomi pieniniai dantys; blogai uždėtos karunos ir tilteliai, taipgi blogai užtaisyti dantys gimę vaikai iš nelygių tėvų — tai reiškia, vienas tvirtas —didelis, o kitas menkas, blogas išsivystymas, miegant ranką laikant po žandu ir viena svarbiausių priežasčių vaikų veido sugadiime yra kvėpavimas per burną. Toks kvėpavimas yra labai lengva vaikui įprasti kuomet jo nosis yra užkimšta nuo adenoidų pakilimo arba nuo negero susiformavimo gomurio.

Gamta suteikė mums nosį kvėpavimui ir normališkai mes ją devynius kartus vartojame kvėpavimui, o dešimtą sykį uostymui. Mes privalome žinoti, kad nei vienas normališkas arba sveikas vaikas nekvėpuoja per burną tai tas yra fiziškai nesveikas. Suradus ir panaikinus priežastis kvėpavimo per burną, galima išgelbėti vaiką nuo sugadinimo veido, nuo kuno silpnėjimo. Tuomet vaikas turės daugiau atsparumo spėkų atsispirti prieš įvairias ligas nes kuomet mes arba vaikai burna kvėpuojame, tuomet oras į plaučius įeina sausas ir šaltas.

Be ivršutinių blogumų, dar ir veido muskulus arba raumenis pakeičia, nutraukia žemyn ir padaro blogą, nelinksmą išvaizdą. Dažnai mes matome žmones su atdara burna, sukraipytais žandais, nelygiais iškištais arba ištrauktais dantimis.

Veinok rekorduose randame, kad išėmus adenoidus ne visuomet per burną kvėpavimą prašaliname, nes toks kvėpavimas yra papratimas, ir jis turi tam tikras priežastis. O svarbiausia priežastis to yra dėl negerų apatinių ir viršutinių dantų užsidarimo ir negeras gomurio susiformavimas.

Taipgi iš fiziško kuno veikimo dažnai žandikaulis buna sugadintas. Taip kaip ir kitose kuno dalyse, normališka kuno spėka pagelbėjo organui išsivystyti, o nenormališka kuno dalis fiziška spėka sugadino organą. Normališkai dantys fizišką spaudimą gauna nuo žando raumenų tiek kiek ir nuo liežuvio. Bet kuomet per burną yra kvėpuojama, tuomet liežuvio spaudimo nebėra ir gomuris pasidaro aukštas ir siauras, o priešakiniai aukštieji dantys pasidaro labai atsikišę ir su apatiniais nesusiduria.

Taigi asmuo, turėdamas nenormališką dantų sukandimą arba žeidžiantį sukandimą, turi tuojau nueiti pas šeimynos gydytoją ir tą pataisyti pirm negu įgaus kokį negeistiną paprotį. Tame atsitikime jis sutaupys nemažai pinigų, sveikatą ir dantis.

Vaikams

Jumis galiu pasitikėti —
neturite jus man klastos,
ramiai galiu į jus žiurėti —
žemes jus nekeliat aistros:
piktumo jausmo jus nežinot,
įžeisti noro nėr pas jus...
Vaikai, jus viltį pasodinot
bujot širdy, dabot jausmus!
Į jusų veidus pažiurėjęs,
galiu svajoti aš ramiai..
Lyg sakote: "Ogi štai Arėjas
Vitkauskas,mum rašąs gražiai!"
Nelaukęs jusų pagyrimo,
veiduose jusų jį matau —
jus gydot nuo nusivylimo,
gyvenimą per jus matau!

Arėjas Vitkauskas

PASLAPTINGA ISTORIJA NAUJIEMS METAMS

Nebuvo galima nenueiti į tuos namus sutikti Naujuosius Metus, nebuvo galima neišgelbėti bičiulio.

Susirinko jo žmonos giminaičiai: publika kuo įvairiausia, buvo čia pirmą kartą ir vienas profesoriaus, kurio vardą išgirdęs mano bičiulis nepaprastai nudžiugo ir kiekviena minutė, praleista jo draugystėje, kainojo labai brangiai. Mano pareiga buvo pagal galimumą užimti visus kitus svečius ir tuo pačiu duoti galimumą šeimininkui pabuti vienam ir pakalbėti su tuo, ko jis taip senai laukė.

Iki vakarienės visi "ponai" ir "ponios" matomai, labai nuobodavo; žiurinėjo albomps, rukė ir kaišiojo nuorukas į puodus gėlėms, maišė rankomis akvariume, viena senutė žiovavo ir po kiekvieno sužiovavimo žegnojo burną; ilga, panaši į žirafą, gimnazistė ir diakonas skambino rojalį keturiais pirštais "šunų valsą".

Pirmose minutėse aš tiesiai nežinojau, ką man daryti, kad išgelbėčiau bičiulį, paskui mano dėmesį patraukė "pavojingiausias" iš svečių, besiveržiąs į kabinetą. Tai buvo žemutis, apskritas žmogus, juodu švarku apsivilkęs; jo kaklaryšis atrodė tokios pačios spalvos, kaip ir panaši pavidalo atžvilgiu į agurką nosis. Jis tai stovėjo prie lango, tai atsisukinėjo ir su ilgesiu ž i u r ė j o į jau apdengtą kitame kambarye ir nustatytą buteliais skobnį, tai eidavo prie kabineto durių.

Pastebėjęs jo norą paimti kabineto durių rankenėlę, aš pradėjau "veikti": priėjau ir persistačiau. Iš trumpo pasikalbėjimo aš sužinojau, kad mano naujas pažįstamas pirma buvo kapinių sargu.

"O, tas žmogus, turi buti, daug matė, labai daug! — pamaniau: — Turi buti, jis nešioja savyje puikiausias temas Kalėdų savaitės pasakojimams ir gali buti man naudingas, jeigu ne šiais metais, tai kitais..."

Aš nutariau neiti šalin nuo to svečio ligi vakaro pabaigos, bet, kad nesutrukdyčiau jo iš karto, pradėjau pasikalbėjimą iš tolo, o savo literatūriškų užsimojimų įgyvendinimą nutariau atidėti ligi vakarienės, ligi to momento, kai mano pažįstamas išmauks penkius šešius stikliukus degtinės (tuo laiku jos čia buvo nemažai), o kad jis tą padarys, aš turėjau teisę spręsti iš jo kaklaryšio spalvos, kuri, kaip aš jau pasakiau, priminė ir jo nosies spalvą.

Ponios susiburė šalia šeimininkės, jaunimas — šalia panašios į žirafą gimnazistės. Ir mano brangiam bičiuliui šeimininkui ir sėdėjusiam jo kabinete profesorui niekas negęsė sugadinti tete-a-tete (vienų dviejų pasimatymų). Dar iš anksto profesorius įspėjo šeimininką, kad jis, kaip senas žmogus, jokiu atvėju nevakarieniaus.

Aš, kaip šešėlis, vaikščiojau paskui savo auką ir stengiausi padaryti, kaip galima, geresnį įspudį, kalbėdamas apie tai, kas manaip, galėjo jį labiausiai įdomauti: ar brangiai kainojo vietos kapams jo laikais, palyginti su dabartinėmis kainomis, klausinėjau, ar tiesa, kad labai neturtingus žmones kartais laidoja drauge po du ir po tris, ir kiek kainuoja žmogiškos sielos amžinas paminėjimas, ir kiek jos paminėjimas vienų metų bėgyje.

Į visus tuos klausimus sargas atsakinėjo man visai patenkinamai, bet jo balsas vis tiktai skambėjo liudnai.

Pagaliau, visi mes išgirdome senai norėtą išgirsti šeimininkės saknį:

— Ponai, prašau į valgomąjį užkąsti, ką Dievas davė, jau pusė dvyliktos, ir Naujuosius Metus reikia sutikti visiems drauge sočiais ir girtais, o mokslininkai tegul sau sėdi, lyg druskos pavalgę, — jiems ir ta diena nieko nereiškia...

Priminimas buvo, matomai, padarytas kabineto antrašu, tačiau, dauguma dargi nežinojo kas ten sėdi. Ėmė skambėti peiliai ir šakutės, suskambėjo stikliukai ir stiklai: aš nesuklydau: sargas, su kuriuo aš atsisėdau šalia, pirmiausiai ėmė siekti pustą butelį ir prisipylė stikliuką, matomai, paruoštą portveinui arba kokiam nors silpnesiam vynui, tokiais stikliukais laike didelio šalčio pirma vaišindavo vežikus, laukiančius prie restorano durių ponų.

Kad nenupulčiau mano kaimyno akyse, aš prisipyliau tokį pat indą, išgėriau ir trejetą minučių negalėjau atsikvošėti. Nežiurint to, mane įdomavęs svečias tuopat pripylė po antrą. Dabar aš jau pradėjau gudrauti, ir kaip tik nusisuko pasiimti dubenį su silkėmis, aš labai vikriai išliejau savo stikliuką o skobniu, taip pat vikriai pastačiau jį atgal ir su didvyriška išvaizda tariau sargui:

— Ehe, bet tamsta pasilieki nuo kompanijos!

— Juk negalima be užkandžio, nesirupink, tamsta, aš tamstą tuojau pavysiu...

Ir jis suvertė į burną antrą, paskui, negaišindamas laiko, pripylė ir po trečią. Bet pirma, negu išgerti jį, iš pagrindų užsiėmė puikiais Maskvos bastučiais ir traškėjusiomis jam ant dantų devynakėmis (minagomis). Man pavyko padaryti suktybę ir su trečiu stikliuku, o į ketvirtą aš prisipyliau gryniausio vandens.

Sargas beveik nepasidarė girtas, bent nedaugiau, kaip aš po vieno, ir, kaip aš ir laukiau, pasidarė daug kalbesnis ir, matomai, buvo linkęs nugrimsti atsiminimuose. Norėdamas prisitaikyti prie jo, aš, su liudesiu balse paklausiau:

— Ar tamsta savo gyvenime pergyvenai ką nors mistiško?

— Pergyvenau, — trumpai atsakė jis ir paprašė man perduoti butelį su alum, bet tuo laiku smogė už musų nugarų kamštis nuo šampano, ir laikrodis lėtai pradėjo mušti dvyliką. Pasivėlavus kambarinės vos suspėjo pripilti bokalus. Visi pradėjo daužtis stiklais, sveikindami vienas kitą, ir linkėti išsipildymo "gražių, kaip laumės juosta, troškimų"...

Po šampano bokalo sargas ne be malonumo išsausino butelį alaus ir pasidarė dar malonesnis.

"Na, dabar laikas pradėti savo interviu", — pamaniau aš, ponioms leidus, užsirukiau papirosą ir, kaip galima švelniau, tariau, kreipdamąsis į kaimyną:

— Štai, tamsta teiksies pasakyti, kad tamstos praeitame gyvenime buvo daug misteriško, aš pats sieloje okultistas, ir visa nauja iš tos srities mane įdomauja. Prašau tamstą, kaip žmogų išmintingą ir daug mačiusį, pasidalyti kai kuriais epizodais ir įspudžiais, kurie pasiliko tamstos stebėtinai skaisčioje atmintyje... Musų karta jau nebeturės ir negali turėti tokios praeities.

Aš stengiausi išsireikšti kalba pardavėjo, norinčio parodyti, kad ir jis moka palaikyti "taurą pasikalbėjimą". Mano įžengiamas žodis patiko sargui, bet jis nesiskubino, išgėrė dar butelį alaus, pasitaisė kaklaryšį ir pradėjo:

— Jeigu aš nebučiau buvęs kvailas jaunystėje, tai vargu bau bučiau pirmą kartą teisėtai vedęs, todėl aš per meilę ir nebaigiau mokyklos, o čia mirė mano gimdytojas, ir šaltiniai gyvenimui, galima pasakyti, nupuolė, o jos gimdytojai, — ir jis numojo galva į pusę sėdėjusios kitame skobnies gale žmonos, — taip, tai jos gimdytojai, sakau, turėjo kai kurių smulkmenų prekybą, ir kaip jis laikė mane žmogum su apsišvietimu, todėl aš vis tiktai iš antros klasės išėjau, tai pradėjo kviesti į save. Ir kuo ten, pinigais, arba netinkamu švarku stengėsi suteikti pagelbą. Paskui pamatė, kad aš žmogus sąžininškas ir su galva, ir pastatė mane prie kasos, — žinoma, tuomet aš jau buvau, kaip reikia, apsirengęs, ir kadangi aš nenorėjau išeiti iš sankrovos, tai padariau Petro Barborai pasiulymą ir gavau sutikimą. Tais pačiais metais jos gimdytojas staiga iš Dievo valios pasimirė, ir aš pasidariau šeimininkas. Bet kaip aš labai tikėjau likimu, tai neapdraudžiau savo judomojo turto. Mano prekyba išaugo, ir visi mane gerbė, kvietė kartais į save dargi soboro protoieriejus, taip išgerti arbatikės, pakalbėti apie politiką ir buvo man jau dvidešimt septyni metai nuo gimimo ir trejetas vaikučių pas mus, kai visą miestą ištiko, galima pasakyti nelaimė — didžiulis gaisras, ir aš nustojai ne tiktai sankrovos, bet dargi ir namuko, kurį taip pat gavau nuo jos gimdytojo. Sutaupų mes jokių neturėjome, ir teko man žuti. Bet pagelbėjo tėvas protoieriejus, tuo laiku kapinių sargo vakancija buvo neužimta ir laikinai ėjo tas pareigas buvęs zakristijonas Steponas, žmogus, galima pasakyti, mažamokslis ir bendrai neapsišvietęs, ir todėl jam su pinigiška atskaitomybe ne visai gerai budavo, nors jis ir nevogdavo. Bet kadangi tėvas protoieriejus žinojo, k a d aš pats, galima pasakyti, buhalterius ir vedžiau didelę atskaitomybę, tai ir pasiulė man tą vakansiją. Suprantate tamstos: namukas iš penkių kambarių, o šešta kontora, aplink medžiai, gėlės, paukščiau čiulba, negyvėliai tyliai guli savo kapuose, ir kiekviena dieną tris, o tai ir penkius naujus numirėlius, — vienu žodžiu — dausos ant žemės.

Nudžiugau aš dėl savo laimės, kad Dievas neapleido manęs, ir persikėliau gyventi čionai. Vienas iš buvusių pirkėjų paskolos pavidalu davė man tris šimtus rublių, ir įsitaisėme mes su žmona ir vaikais puikiai. Atrodė, tiktai gyventi, gyvuoti, ir gero prisigyventi, bet čia; buk, tamsta, geras, perduok man butelį su alum...

"Dabar prasidės įdomiausia" — pamaniau aš ir įspėjamai perdaviau jam visus du ir dargi pats išgėriau stiklą ir įspėjabai susidaužiau stiklais.

Sargas vėl pasitaisė kaklaryšį, sunkiai atsiduso ir tęsė:

— Žmonės, žinoma, miršta, nežiurėdami to, kelinta diena kalendoriuje. Ir musų mieste atsirado garsus ir turtingas pirmos gildijos pirklys, labai geras žmogus: kai aš turėjau dar savo prekybą, jis visuomet ir be jokių kalbų dėdavo savo parašą mano vekseliuose, ir teko jį laidoti per pačius Naujuosius Metus. Žinoma, tokiam žmogui ir vietą kapinėse reikėjo išrinkti atatinkamą. Aš pats nuėjau su karstakasiais. O žemė tuo laiku buvo įšalus ir pasidarė, kaip akmuo. Teko dirbti laužiais, ir netiktai laužiais, bet ir kirviais, todėl nei kastuvas, nei kitoks kastuvą neima. Plukėsi, plukėsi mano duobkasiai, o paskui ateina į kontorą ir prašo pusbetliui, todėl rankos neveikia, o čia visos valstybiškos uždarytos: šventė, žinoma, ir pas mane visas skystimas pasibaigė ligi paskutinio lašo, nes kaip vakar sutikome Naujuosius Metus, štai panašiai kaip dabar. Aš jiems sakau: su miela siela duočiau jums degtinėlės, bet nėra iš kur gauti, o jie tos priežasties suprasti nenori ir pareiškia, kad ir iš jų pusės bus darbo nutraukimas, o čia ketvirta valanda ir katalfas turi atvažiuoti su pirkliu, reiškia. Bet, ne, ką aš, ne ketvirta, o anksčiau, laikas — žiema, ir diena trumpa.. Galvojau aš, galvojau, o j., — sargas vėl sumojo galva į žmonos pusę, — šnibžda man: "turime mes uogininkės nepasaldytos, kurią tu išpeikei, atiduokim, šuo su jais, tegul tiktai kasa". —.Na, ir atidavėme. Labai dargi dėkojo ir duobę vienu atsikvėpimu pabaigė, visa laiku buvo padaryta. Visa kaip reikia; vainikų tai buvo, dargi sidabrinių. Paskui, žinoma, restorane tikrame, pirmos rušies, sielos paminėjimas. Na, žinoma, ir mane pakvietė... Perduok, tamsta, prašau labai, dar buteliuką alaus...

Aš perdaviau, bet pradėjo bijotis, todel, kad sargo liežuvis vartėsi jau nebe visai laisvai, nors kiekvieną žodį buvo galima suprasti... Aš norėjau priminti, kad aš prašiau papasakoti kai ką mistišką, bet buvo baisu sugadinti reikalą ir pertraukti jo, — žinoma, palyginamai nesunkiai besiliejusią, — kalbą.

—... Taip, tai apie ką aš kalbėjau? — vėl pradėjo sargas. — Taip, taip... Ir prasėdėjome mes tame paminėjime ligi pusiaunakties, ten, kurie giminaičiai, išsivaikščiojo, o kurie svečiai, nemokamu vaišinimu patenkinti, ir buvo visa, kaip reikia, ne tai, kaip tauriųjų tarpe, o reiškia, tikrų grąsių grudelių pavidalo prie sklindžių dešimt, o, gal buti, ir penkiolika, svarų; brangios žuvies, troškytos ištisais dubiniais, na, ir, kaip prideria pyragaičių, o vėl užkandis ant keptuvėlių, nors kiek ir atšalo, o užkąsti yra kuo, — kai dėl butelių, tai dar pusė neatkimštų, stovi kertėje, kamaryje, todel ant skobnies jau vietos nebesirado: ir madera, ir tenerifas, ir romas ir konjakas, o po niškai lyčiai malaga ir kitoniškas. Taigi, taip prasėdėjome, sakau, ligi pusiaunakties ir visiems grįžti į miestą, o man, reiškia, į kapines — vienam. Išėjau į gatvę, o sniegas verste verčiasi. Po kokių nors trijų, keturių valandų ligi kelių įkritau, manau, dingo gėlės ant pirklio kapo, ir nėjau aš nė šaligatviu, o vidurių gatvės. Tiesiai priešais kapinių vartai juoduoja, atidaryti. Labai aš nustebau: atminiau, lyg kad, po palaidojimo uždarė juos, o dabar matau, lyg skylė didžiulė ir juoda priešais tarpe iš luitų padarytų stulpų. Ir supykau aš mintyje ant dabotojo Stepono, kad geria, o reikalo nesupranta. Ir vėl manau, kaip išpuolė toks sniegas, o į rytą šaltis gali suspausti, tuomet neuždarysime mes vartų, nei dešinės, nei kairės puselės. Maniau nueiti pažaditi Steponą, na, bet bijojau laiką sugaišti. Nutariau padaryti tai savo asmenimi: nutariau — nors nudvėsiu, o uždarysiu. Pirmiausiai pradėjau kojomis kapšytyti šalin sniegą, šiaip užguliau ant vienos puselės — pasidavė, ėmiausi antros. Ir jau nešaltą man, o karštą. Nuvaliau sniegą ir šalia jos, o tiktai ji neužsidaro. Purčiau, purčiau, nors verks, teks, manau, eiti Steponą žadinti. Nuėjau per sniegą į jo budelę pradėjau belsti į langą, ir jokio atbalsio nėra, aš balsiau — miega prakeiktas girtuoklis! Čia jau pyktis mane paėmė, — kaip papurčiau aš, tai stiklas lange į šmočiukus, ir šukėmis sau ir ranką sužeidžiau, — gyslą užgavau, pilasi karštas kraujas, ir skauda, ir užrišti nėra kuo. Aš tuomet prie durių, atsistojau nugara, ir na kojomis mušti jas laukan, o mano kaliošai aukšti, sunkus.

Na, Steponas, girdi, o pats nusigando: mano plėšikai. Paskui sužinojo mano balsą ir vienmarškinis atidaro, — dreba visas... Čia jau man nėra laiko bartis, o tiktai sakau jam užžiebk greičiau žiburį, aš sužeistas. "Kas gi tamstą sužeidė?" — klausia, o pats dreba. — Ne tavo dalykas, sakau. Duok koks paklius senas skarmalas, kraują sustabdyti reikia. Na, užžiebė jis lempą ir savo švarius marškinius, baltus, į šmotelius suplėšė. Ir gerai užrišo man žaizdą, kuopos feldšerių kadaisia jis buvo. Ką gi tamstos manote, paskui visą mėnesį neužgijo, ir operaciją teko daryti, — daktaras šukes ėmė laukan. tšai ir dabar dar žen klas yra...

Sargas nutilo, atitraukė rankogalį ir parodė man dešinėje rankoje du mėlsvus randus. Paskui tą pačią ranka pripylė alaus ir man ir sau ir daugiau neberodė noro papasakoti.

Tuomet aš, kaip galima delikatiškiau, tariau:

— Štai tamsta, buvai taip geras, kad žadėjai man papasakoti vieną iš mistiškų atsitikimų tamstos gyvenime, bet ligi šio laiko aš, tiesą pasakius, grynai mistiško nieko dar negirdėjau.

— Kaip tamsta pasakei? — sumurmėjo jis.

— Aš sakiau, kad aš norėjau grynos mistikos...

— Atsiprašau, ką tas žodis, tiesą, pasakius, reiškia

Man pasidarė aišku, kad laikas sugaištas, ir, kad baigti tą pasikalbėjimą, aš atsakiau:

— Reiškia, bendrai, kas nors įdomu...

— O argi tas neįdomu, kaip ranką įsipiovėiau? Ko gi tamsta norėjai; kad aš visai bučiau susižalojęs, kojos bučiau nustojęs, snukį bučiau susitėškęs, pilvą persiskrodęs? Tuomet butų mistiška?

— Ne, ne... žinoma, ir tas jau labai įdomu!

Kai mes ėjome iš tų svetingų namų, aš galvojau: "žinoma, pikta, o vis tiktai tėma yra"...

Arėjas Vitkauskas

1)-Po Apgarsinimui —

Vieno veiksmo komedija, 28 pusl. Lošia 4 vyrai ir 3 moterys. Kaina 30c.

2)-Atsiliepė Širdelė —

Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis, 31 pusl. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir

3)-Grybų Mišinys —

Vaikų Teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu vekalukai vienoj knygelėj. Kaina 25c.

4)-Jonas Burbulas —

Vieno veiksmo komedija. 31 pusl Lošia 3 moterys ir vyras. Kaina 25c., ir

5)-Doros Sargas —

3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. 90 pusl. Lošia 6 vyrai ir 4 moterys. Kaina 50c.

6)—Bijunėlis-Komedija

ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.

7)—Sušaldyta Dėdienė,

Vieno akto farsas—komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30 centų.

Imant visas knygeles sykiu — pasiųsime už $1.50. Kreipkitės šiuo adresu:

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St., Worcester, Mass.

! ŠVIESKIMĖS !
REIKALINGI TUOJAU

AMERIKOS LIETUVIUI
pavienių numerių

PARDAVINĖTOJAI

Jei pats negali,

gauk mums kokią krautuvę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisiųsime laikraščio numerių sulig reikalavimo.

Amerikos Lietuvio pavienių numerių pardavinėtojai gauna 50 nuošimtį.

Amerikos Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose — $1.50; Lietuvoje — $2. Kas užrašys ir prisiųs mums vieną naują skaitytoją, tas gaus dolerio vertės knygų **DOVANAI** pasirenkant iš musų katalogo. Kreipkitės —

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

PARINKTINOS NAUJOS KNYGOS

Iš čia sužymėtų knygų, daugumoj jų yra užsilikę tik po keletą egzempliorių užtai patariam pasiskubint su užsakymais. Visas šiame kataloge Knygas parduodam 25 nuošimčiu žemiau pažymėtos jų kainos; tai yra, jei imsit už dolerį knygų, prisiųskit Mums 75c., o jei imtumet už $4. knygų, tai prisiųskit tris dolerius, ir t.t.

1) Lietuvių Tautos Istorija, parašė St. Matulaitis. Pusl. 260. Kaina $1.25
2) Gamtos Pasakos. Vertė A. Murkienė. Pusl. 126. Kaina 50c
3) Lietuvių Tauta Senovėje ir Šiandien, antras tomas. Parašė J. Šliupas, M. D. Pusl. 563. Kaina..... $2.00
4) Žemės Ukio Koperacija, išleido Žemės Ukio Departamentas. Pusl. 52. Kaina $1.00
5) Buhalterijos Vadovėlis, I dalis Elementarinis kursas komercijos mokykloms. Parašė J. Illgunas. Pusl. 184. Kaina $1.00
6) "Aušros" 40 Metų Sukaktuvių Minėjimo (1183 — 1923). Žvaigždės laida. Pusl. 265. Kaina $1.50
7) Kiškiai, penkios pasakos vaikams su paveikslais. Parupino Pr. Mašiotas. Piešiniai P. Kalpoko. Pusl. 20. Kaina 15c
8) Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas Žodynėlis. Parašė A. Vėgėlis ir J. Strazdo. Pusl. 252. Kaina 80c
9) Bilologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal Profesorių Nusbaumą. Sutaisė Šernas. Pusl. 147. Kaina 50c
10) Raktas pažinti augalams, kurie žydi vasarą ir rudenyje. Parašė J. Avižius. Pusl. 138. Kaina $1.00
11) Akyvi Apsireiškimai Svietе, ant kurių žmonės nuolatai žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su paveikslais išvertė A. Olszewski. Pusl. 79. Kaina 40c
12) Istorija Septynių Mokintojų. Išleidimas trečias. Pusl. 158. Kaina 60c
13) Mokslinčius Tvardauckas. Apysaka iš žmonių padavimų. Dalis pirma ir antra. Pusl. 174 Kaina 60c
14) Gamtos Pajiegos ir kaip iš jų Naudotis. Pusl. 238. Su paveikslais. Sutaisė Šernas. Kaina $1.50
15) "Moteris". Jos gyvenimo srytis ir jos paslaptis. Su paveikslais. Parašė D-ras E. Zozanas. Pusl. 73. Kaina 50c
16) Paėjimas Organiško Svieto. Pagal Bittnerį. Sutaisė Šernas. Pusl. 137. Kaina 50c
17) Vyskupo M. Valančiaus Raštai. Antano Tretininko Pasakojimas. Naujas pataisytas išleidimas. Išleido J. Zavdzkis. Pusl. 112. Kaina 60c
18) Venerinės arba Slaptosios Ligos. Kaip nuo jų apsisaugoti. Parašė Dr. A. J. Karalius. Pusl. 12. Kaina 50c
19) Dailidė arba Patarmės Stalioriams Surinktos iš Geriausių naujųjų knygų Viršum 120 paišinių. Antano Dailidės antras spaudimas. Pusl. 91. Kaina $1.00
20) Jaunasis Dailidė. Staliams visokių baldų išdirbimo vadovėlis. Virš 200 paveikslų. Pusl. 94. Kaina $1.00
21) Kankintojai ir Kankintiniai už Mokslą. Išleista su pagelba Lietuvių Amerikoje. Parašė Kun. Y. Dembskis. Pusl. 183. Kaina $1.25
22) Barbora Ubryka arba Kliošlorius ir Jezuitai. Sulietuvino A. J. Karalius, M. D. Pusl. 118, Kaina 50c
23) Lietuvos Istorija. Antra praplatintoji Laida su penkiais Žemėlapiais. Parašė A. Alekna. Pusl. 235. Kaina $1.25
24) Lietuvių Tautos Istorija. Parašė St. Matulaitis Pusl 260. Kaina $125
25) Augalų Fiziologija. Parašė M. Stankevičius. Pusl. 134. Kaina 50c
26) Kaip Gyvena Augmenys. Pagal Lankevičių ir kitus. Sutaisė Šernas. Pusl. 129. Kaina 50c
27) Trumpa Senovės Istorija. Su paveikslais ir žemlapiais. Pusl. 305. Kaina $2.00
28) Gamtos Istorija I Knyga. I Gyvuliai, II Augmens. III Akmens ir Žemės. Vertė D-ras A. Bacevičia. Pusl. 209. Kaina $1.25
29) Kada ir Kokių Budu Gali Svietas Kada Nors Pasibaigti? Išvertė J. Ilgaudas. Pusl. 135. Kaina $1.50
30) Dailės Milžinai, jų Gyvenimas ir Darbai. Vertė Ant. Ferd. Maksimovičius. Pusl. 251. Kaina $1.75
31) Senovės Istorija. Trečioji Laida. Vertė iš Rusų Kalbos K. Kepalas. Pusl. 226. Kaina $1.25
32) Dainų Atsiminimai iš Lietuvos Istorija. Parašė M. Biržiska. Pusl. 142. Kaina 60c
33) Dievo Galybė. Pasikalbėjimai ir paveikslėliai. Pačios bendrosios žinios iš Zoologijos, Botanikos, ir Geologijos. Pusl. 174. Kaina $1.25
34) Filosofijos Straipsniai. Parašė V. J. Burdikas. Pusl. 232. Kaina $1.25
35) Mano Patyrimai Didžiojoj Karėj 1918 ir 1919. Parašė Kun. J. F. Jonaitis, Kapelionas. Pusl. 64. Kaina 25c
36) Istorija Abelną. Dalis Birma nuo Senjausių Laikų. Kinijos — 2800 m. per Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė D-ras A. Bacevičia. Pusl. 498. Kaina $2.25
37) Lotynų Kalbos Vadovėlis, I dalis. Parašė K. Jokantas. Pusl. 176. Kaina $3.50
38) Vaikų Skaitymėliai su Lietuvos Žemlapiu. Pusl. 259. Kaina 50c
39) Lietuvių Literaturos Istorija su Žymesniųjų Kurinių Turiniais. Parašė Mira. Pusl. 142. Kaina 80c
40) Lietuvos Istorija Pradedamosios Mokykloms Vadovėlis. Parašė Pranas. Pusl. 106. Kaina 50c
41) Poezijos ir Prozos Teorija. Vadovėlis vidurinėms mokykloms. Parašė St. Čėsunas. Pusl. 77. Kaina 50c
42) Lietuvių Kalbos Sintaksė. Parašė P. Klimas. Pusl. 51 Kaina .. 35c
43) Lietuvių Rašybos Vadovėlis. Ketvirtasis Leidimas. Išleido L. Gira. Pusl. 78. Kaina 50c
44) Pėdom Kristaus. Vertė S. Petrovas. Pusl. 176. Kaina 75c
45) Teisybės Pasakos. Sutaisė M. Šalčius. Pusl. 62. Kaina 25c
46) Patarlės ir Dainos. Pusl. 80. Kaina 20c
47) Po Priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo Laikų. Parašė E. Posteris. Pusl. 100. Kaina 60c
48) Pasakėlės Vaikam su Paveikslais. Pusl. 56. Kaina 35c
49) Musų Istorijos Pradžiamokslis. Antrasis Leidimas. Pusl. 167 Kaina 90c
50) Komercijos Aritmetikos Vadovėlis. Parašė J. Ilgunas. Pusl. 314 Kaina $2.00
51) Mano Dovanėlė, 16 Pasakėlių. Parinko ir Perpasakojo Pranys Mašiotas. Piešinėliais Petras Kalpokas. Pusl. 22. Kaina 20c
52) St. Brašiškio Raštai. Jo Mokymo Naujieji Keliai ir 19 rankos Pavyzdžių. Pusl. 71. Kaina $1.00

Pinigus už knygas galit siųst Money Orderiais arba 2c krasaženkliais, arba ir kitaip. Visais knygų reikalais adresuokit šitaip:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNĄ

14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

Waterman's

PLUNKSNOS

tai tinkamiausia dovana moterims ar merginoms. Ypač "Lady Patricia" fontaninė plunksna, Waterman išdirbystės, patinka visoms. Plunksna atrodo labai gražiai, ne perstora, yra sagtis prikabinimui ridikule. O pati plunksnų rašo lengvai, lygiai ir švelniai. Tai naudingiausia dovana, kuria džiaugsis kuriom tik teks jas gaut. Penkios gražios spalvos. Plunksna $5. Paišelis $3. Ateikite ir pamatykite!

A. L. KNYGYNAS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

"Lytinio Susilaikymo" Sąvokos Apibudinimas

(Pagal D-rą J. D. Golombą)

"Kova su lytiniu geiduliu yra sunkiausia kova, ir nėra buklės ir amžaus, be pirmosios vaikystės ir giliausios senatvės, kai žmogus butų laisvas nuo tos kovos". **L. Tolstojus**

Platus mokslas, tyrinėjąs gyvąją gamtą ir vadinamas biologija, tiria ir žmogaus lytinį gyvenimą. Tas klausimas neparastai įdomus, turi savyje daug neaiškaus, supainioto, paslaptingo ir visuomet juo domėjosi gydytojai, žodžio dailininkai, filosofai ir kiti galvotojai. Lytinio gyvenimo klausimai buvo pradėti sistematiškai tirti praeito šimtmečio pabaigoje. Iš nervų ir venerinių ligų specialistų atskirų patyrimų susidėjo mokslas apie žmogaus lytinį gyvenimą, kuris buvo pavadintas seksologija. To klausimo specialistai (seksologai), kurią nesenai, kaip gerai pastebėta, buvo apie tuziną visai Vokietijai, dažnai susidurdavo su akmenimis, kurie gyvendino lytinį susilaikymą ir troško autoritetingos nuomonės apie gyvenimo to budo įtaką sveikatai. Tuo klausimu buvo nuomonių skirtumas, nebuvo tvirto mokslinio pagrindo, gydytojų nuomonės buvo neaiškios ir asmeniškos. Ir iki šių dienų, kaip tuo nesistebėtume, nėra dar vienodo manymo net apie tai, kokį susilaikymą reikia dėti į sąvoką "lytinis susilaikymas. Viename iš Vokietijos draugijos kovai su venerinėmis ligomis suvažiavime dvi dienas buvo ginčijamasi tuo klausimu. Plataus aiškinimo šalininkai sakė, kad lytinį susilaikymą reikia suprasti visišką atsisakymą nuo bet kurio seksualinio (lytinio) veikimo. Vaizdavimasi lytinėmis temomis arba psichinis onanizmas jau yra, kaip jie mano, susilaikymo nutraukimu. Taip apibudindami, jie sakė dar, kad tokie susilaikymo atvėjai esant normališkam traukimui vargu bau sutinkami.

Kai kurie seksologai dėjo į sąvoką "susilaikymas" taip pat laisvą atsisakymą nuo normališkų lytinių santykių. Jie pasiūlė, tuo apibudinimu remiantis, vadanti susilaikymu ir nutrauktą santykį, taip plačiai išsiplatinusi, ir santykiavimo su kondomo pagelba. Tai, žinoma, kraštutinumas, nekreipiąs domės į tikrą buklę. Ir reikalingas ne matematiškai tikslus, o praktiškai gyvenimiškas galvojimas, kreipiant domės į žmogišką prigimtį ir aplinkybes. Amžnas susilaikymas negalimas ir netikslus, nes mes siekiame daugintis ir gerinti žmonių veislę, o ne išsigimti ir išmirti. Žmogus, turįs normališką traukimą, esąs lytiniai normališkai jėgingas ir jau subrendęs, gali laikytis tik tam tikrą laiką; visiškas susilaikymas gali buti idealu, o ne tikruma. Vieniems tas pavyksta lengviau, kitiems sunkiau; vieni išlaiko metus, o kiti jau kenčia, jeigu susilaikymas tęsias kelias savaites. Aplinkybės padeda arba kliudo susilaikyti. Daugelis žmonių priversti griebtis susilaikymo laiku onanizmo, kaip gelbančio išleistuvo, išlaisvinančio organizmą nuo lytinio traukimo per didelio įtempimo. Tai, anot vokiečių, ne laisvas, o onanizmas iš prievartos.

Dar nesenai tirta tik vyrų lytinio susilaikymo klausimai. Tas, žinoma, atsilieką ir ne moksliška, nes ir moterys dažnai pasirodo turinčios tą problemą, esančią dar labiau supainioto pobudžio, del motinystės laikotarpių susidėjimo, gėdos ir t.t.

Lytinio susilaikymo klausimai gyviausi ir svarbiausi jaunimui; bet ir vyresnio amžiaus asmenims, net vedusiems žmonėms, atsiranda tokie laikotarpiai ir tokios buklės, kai tenka susiderti su lytiniu susilaikymu.

Bendrai imant, pasakytomis mintimis remiantis, susidaro šis sąvokos "lytinio susilaikymas" apibudinimas: vyro arba moteries, su nors normališku traukimu ir normališka lytine jėga, laikinas atsisakymas nuo lytinio gyvenimo. Tas apibudinimas bus pagrindu visoms musų tolimesnėms mintims tuo klausimu, kuriuo ir iki šio laiko nepasiektą vienodo manymo, del vienšališko tyrimo, siauro galvojimo ir įvairių tos sąvokos sprendimų, kaip yra buvę viename suvažavime, kame kiekvienas dalyvis savaip aiškino lytinį susilaikymą ir iš to darė savo išvadas.

KLAUSIMO APIE LYTINĮ SUSILAIKYMĄ ISTORIJA

Lytinis susilaikymas turi savo istoriją įrodančią, jog ta problema visada įdomavo žmogaus mintį, bet kiekvienas sprendė tą klausimą savaip, remdamasi savo lytiniu elgesiu, asmeniškais patyrimais ir pažiuromis arba atitinkamo laikotarpio filosofija.

Senovėje, kai viešpatavo įsakymas "veiskitės ir dauginkitės" ir nebuvo visuomeninių priežasčių vėloms vedyboms, lytinis susilaikymas buvo sutinkamas ir buvo vadinamas rimtų nervinių susirgimų priežastimi. Medicinos tėvas Hippokas, gyvenęs prieš 2½ tukstančių metų, manė, jog lytinis susilaikymas yra priežastimi įvairiems nugarkaulio smegenų skausmams. Garsus senovės Graikijos matematikas Pitagoras, priešingai, manė, jog susilaikymas ne kenksmingas.

Bendrai, iki pereito šimtmečio antros pusės klausimas apie lytinį susilaikymą kreipė tiek domės, kiek vertė nepalankųs ekonominių veiksnių susikaupimai, lytinė p r o b l e m a i r dasilaikymas, todel pasidarė labai gyvais klausimais, kuriais nuolat domisi gydytojai, poetai, filosofai. Moksliniuose tyrinėjimuose ir patyrimuose, dailės kuriniuose, sparnuotuose išsireiškimuose ir aforizmuose atsispindi pažuros, galvojimai ir nuomonės apie lytinio susilaikymo naudą ar žalą. Nebuvo nuošaliai ir skaitlingos mokslinės organizacijos, kurios tam tyčia rinkosi tos probelmos aptarimui, (universitetas Oslo, Amerikos gydytojų susivienijimas, gydytojų suvažiavimas).

Įdomų darbą padarė nesenai rusų gydytojas Jakobzonas. Jis sudarė ir išsiuntinėjo atitinkamą anketą visiems žymiems rusų ir vokiečių profesoriams. Į 200 anketų jis gavo viso 35 atsakymus. Dauguma į tą anketą neatsakė, dėl paliestų klausimų nežinojimo. Kiti atsakymai buvo, daugiausiai, higieniminkų ir nervų, psichinių, vidaus, venerinių ir odos ligų specialistų. Kekvienas atsakė kaipo savo srities specialistas. Venerologai bendrai pasisakė susilaikymo nežalingumo naudai, nes tas apsaugo nuo sifilio ir triperio. Netaip aiškiai atsakė nevropatologai: jie pareiškė, kad daug reikšmės turi kuno sudėtis, nervų sistemos buklė, amžius, paveldėtas apsunkinimas ir t.t. Kai kurie pareiškė, kad lytinis susilaikymas netik nežalingas, bet ir naudingas: išsidirba valia, susikaupia ir užsilaiko jėgos kurybai ir darbui. Buvo atsakymų, tokių neaiškių, kad anketinės medžiagos apdirbimui jie pasirodė visiškai netinkami.

Bendrai susidarė įspudis, kad probelma mažai ištirta, tyrimai nepakankami. Susidaro pažiura, kad reikalingas ir mediciniškai biologinis ir socialiniai ekonominis galvojimas tuo klausimu. Pradžią tą kryptimi padarė vokiečių draugija kovai su venerinėmis ligomis, sušaukusi medicinos ir visuomenės vadovaujančių atstovų tam tikrą suvažiavimą. Ginčai, kurie tęsėsi kelias dienas, bendrai leido nugalėti lytinį susilaikymo šalininkams ir patvirtino mintį, kad tik to klausimo visapusiškas ištyrimas ir masinis medžiagos surinkimas įneš aiškumą ir palengvins teisingą problemos išsprendimą.

Užėjęs pasaulinis karas ir rusijos revoliucija (tą šalį autorius turi galvoje, rašydamas savo šią knygutę) dar labiau ir nuodugniau įrodė socialinių veiksnių reikšmę tame klausime. Todėl šie galvojimai ir išvados klausime apie lytinį susilaikymą bus nušviečiami per sudėtingą biologinių veiksnių ir socialiniai ekonominių momentų prizme.

Kaip turi susidaryti ir eiti žmogaus lyties gyvenimas derinant su vidaus sekrecijos liaukų aparato veikimu, nervų sistemos dalyvavimu ir kitais biologiniais dėsniais.

Žmogaus lytinis gyvenimas vyksta todėl, kad yra lytinis aparatas, sujungtas n e r v i n e, kraujo apytakos ir kitomis sistemomis. To aparato svarbiausia dalimi yra kiaušiniai vyrams ir kiaušdėtys moterims. Jie vadinasi gemalo liaukomis, nes gamino tuos pradinius, pagrindinius narvelius, iš kurių ilgainiui išsivysto gemalas. Iki tam tikro laikotarpio, butent iki lytinio subrendimo momento, tos liaukos neveikia, snaudžia. Jų funkcija prasideda 13 — 15-koje metų mergatėms ir 14-16-koje berniukams. Paviršutiniai tas pasireiškia be budo pasikeitimų ir sustiprinto išsvystymo paviršutinių antraeilių lytinių ženklų, menstruacijomis mergaitėms (kraujo tekėjimas pro lytinį plyšį) ir poliucijomis berniukams (seklės išsiveržimas naktį, išsitempus lytiniam sąnariui ir pajutus malonumą). Menstruacija pasikartoja kiekvieną mėnesį, tęsiasi 3 — 4 dienas, nutruksta nėštumo metu, dažnai laikinai sustoja penėjimo laikotarpyje ir užgesta apie 45-48 metus, kai moteris pradeda senti ir vysti (klimakterims laikotarpis).

Poliucijos paprastai pasidaro 1 — 2 kartus per mėnesį. Pirmais 2 — 3 metais sėklos skystimas, išliejamas per poliucijas, arba yra visai be tinkamų apvaisinimui siulų — spermato zoidų.

Jaunuolio organizamo augimas baigiasi 22 — 24 metais, o mergaitės 19 — 20 metais. Tą momentą kunas visai subręsta, ir žmogaus gali vesti.

Lytnio brendimo metais auga ir stiprėja lyčių palinkimas vienos kitai, vadinamas lytiniu traukimu. Traukimas yra pirmoji ir pagrindinė grandis žmogaus lytinio elgesio mechanizme ir pasidaro, daugiauiai dėl erzintojų, pradedančių veikti lytinio subrendimo metais. Tie erzintojai, stumią žmogų į lytinio gyvenimo kelią, sudaro dali viso aparato, skirto reguliuoti viso organizmo ir atskirą jo sistemų augimą ir veikimą. Tas aparatas vadinasi inkrotine sistema ir susideda iš visos eilės nedidelių kunų arba liaukų. Pastarosios išleidžia sudėtingas sunkas tiesiai į kraują ir todel jos dar vadinamos kraujo liaukoms a r b a vidaus sekcijos liaukų aparatu.

Inkretinė sistema veikia nuo žmogaus gimimo dienos iki mirties momento. Jos sutrikimai daro sunkius susirgimus. Toje srityje dar daug kas tamsaus, ir tik pastaruoju laiku, Broun-Sekaro dėka, mes susipažįstame su ta stebėtina sistema, kuri ne didelė, bet patenka savo stipriomis sunkomis į visus organizmo narvelius ir skylutes, paprastai inkretinė sistema neveikia visa: atskiros liaukos pasikeičia, pagal organizmo amžių. Kiekviena liauka vaidina per tam tikrą laikotarpį nustatytą vaidmenį, ji pradeda sęsti, užleisdama vietą kitai liaukai iš eilės. Veikimas nėra be tvarkos; atskiros liaukos yra susiderinusios: viena liauka stiprina arba sulaiko kitą veikimą. Tos ikretinės sistemos sudėtyje yra ir lytinės liaukos, kurios, be paviršutinės sekrecijos, pasireiškiančios išleidimu siulų ir kiaušinių, turi kaip tą įrodė Viennos mokslininkas Štenachas, audinį, kuris lieja tiesiai į kraują savo sunkas, arba germonus. Šteinachas pavadino tą audinį, esantį iš narvelių, išmėtytą tarpe kiaušinio sėklinių latakėlių (Leidigo narveliai), subrendimo liauka, nes ji pradeda sustiprintai veikti lytinio brendimo metais, kai antraeiliai lytiniai ženklai pradeda audringai augti ir vystytis. Panaši subrendimo liauka yra ir moteriai, kurios kiaušdėtys audinio vagotos.

Kudikystės ir vaikystės amžiuje lytinės liaukos snaudžia. Tą ankstybą laikotarpį veikia rusiškai vadinama "zobnaja" ir skujos pavidalo liaukos. Pirmieji yra krutinės narvelio srityje, o antrieji, smegenyse. Abi reguliuoja augimą ir stabdo pirmalaikinį tytinių organų išsivystymą. Apie devintus deš mtus metus jų veikimas pradeda gęsti ir pas pakeičia gipofizorinė, skido pavidalo ir, pagaliau, lytinės liaukos. Gipofizorinė yra smegenų apačioje ir valdo kaulų augimą į ilgumą ir iš dalies medžiagų pasikeitimą. Skydo pavidalo liauka yra prieš kvėpuojamą gerklę. Ji reguliuoja, labiausiai, medžiagų pasikeitimą. Lygiagrečiai su skydo pavidalo veikimu išsivysto ir lytinių liaukų funkcija, kuri tęsiasi virš 30 metų moterims ir žymiai ilgiau vyrams. Organizmo vystimo metais veikia viršinksti nių liaukų sistema, raginanti pavargusią širdį ir susinešiojančius indus. Toje darnioje sistemoje, veikiančioje nuo lopšio iki mirties, lytinėms liaukoms skirta nustatyta vieta ir apibrėžtas veikslų ratas per tam tikrą laikotarpį. Lytinių liaukų ankstybas veiksmas iššaukia pirmlaikinį subrendimą ir senatvę. Vėlesnis lytinių liaukų įjungimas į inkretinės sistemos grandinę užtikrina ir ilgesnį lytinį gyvenimą. Ankstyvas subrendimas ateina pietiečiams, o vėlus šiauriečiams (eskimai ir t.t.). Kaip kurizas, medicinos literaturoje pažymėtas atsitikimas, kai dėl ankstybo lytinio subrendimo, dviejų metų mergaitė pradėjo reguliariai menstruuoti; 8 metų amžiaus ji buvo motina, o 25-rių sene.

Lytinių liaukų veikimas, jų vidaus sekrecija, taip pat nervinės sistemos dalyvavimas judina žmogaus lytinio elgesio mechanizmą. Yra daug teorijų, bandančią išaiškinti lytinį traukimą ir kitus mechanizmo elementus. Giršfeldas ir Šteinashas traukimą išaiškina kiaušinių arba kiaušdėčių paveikimu, kurių vidaus sekrecija erzina, arba, kaip sakoma, erotizuoja smegenis, suniurdama arba palaikydama traukimą į priešingą lytį. Per pasaulinį karą buvo atsitikimų, kai chirurgai pašalino sužeistus kiaušinius.

Arėjas Vitkauskas

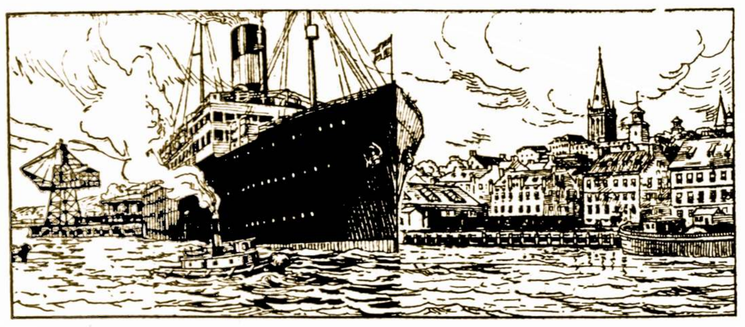

AMERIKOS LIETUVIO A G E N T U R A
SIUNČIA PINIGUS
– ir –
PARDUODA LAIVAKORTES
į Visas Pasaulio Dalis
Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suieško Laivų Vardus, Kuriais Atkeliavot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bile Kurią Šalį. Išaiškina Apštį Persiuntimui Daiktų Lietuvon.

Žodžių sakant, kiekvienas keliauninkas, keliaujantis per Amerikos Lietuvio agenturą, buna aprupintas nuo namų iki namų.

Taipgi mes parupinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu.

Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų, kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą, ji jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

Velnias

Naujus metus aš buvau sutikti pas Ovsovus (lietuviškai išeina: Avižius) — maloni šeimyna, dantų gydytojas. Tai tas pats, kurio Čechovo apysakoje "Arklio pavardė" niekaip negalėjo atsiminti pardavėjas. Tačiau panašų atsitikimą Ovsovas sutinka maloniai. Jo žmona vėliau pagimdė dvynukus.

Susirinko visi savieji. Nurodė man į Choroševą: puikus frakinis dvejetas, beria naujienas. Elena Šunska, jo sužadėtinė buvo laikoma. Choroševas paskui pasakojo, kad jų tarpe visa buvo sukalbėta, rytą pas tėvą ruošėsi važiuoti.

Vakarieniaujant senis Mesopotanskis pasilenkė į mane ir tarė:

— O juk Choroševas savo sielą velniui pardavė.

Aš pažiurėjau į Mesopotamskį — nesišypso.

— Kokią sielą?

— Kaip paprastai parduoda: pagal sutartį. Ha, Faustą tamsta atsimeni?

Mesopotamskio žodžiuose buvo jaučiama kažin kas niauru.

— Kam tas daroma, — paklausiau aš, prieš norą kalbėdamas tyliau.

— Dėl grožės, dėl laimės... Nori gražesni buti. Žymės yra — tęsė jis. — Tamsta įsižiurėk: Choroševas pats nevalgo ir negeria, vis kitus vaišina. O, jeigu ir išgeria stiklinėlę, tai servetėle krutinę pridengia, lyg persišaldė. Šokti jokiu budu nešoks. O tikriausia žymė: kai tik pradės švisti, butinai dings.

— Dings. Kodėl?

— Tai, jau, matomai, reikia. Kai rytas — turi pasirodyti velniui. Kaip ir patikrinimas: ar nepabėgo?

Manyje nudulivo laukinė mintis.

— Pasėdėkime iki ryto ir užlaikykime Choroševą.

Mesopotamskis pažiurėjo man tiesiai į akis:

— Ar tamsta imies viską ką sau?

— O ar baisu?

— Pamatysi tamsta pats.

Vakarieniaujant su čampanu ir testais aš sekiau Choroševą: iš tikrųjų, jis valgė mažai ir visą laiką dengė krutinę servetėle...

Po vakarienės mes perėjome į svečių kambarį.

— Šokti — šuktelėjo Šunska. — Aš šoksiu tik su tamsta, — sušnibždėjo ji Choroševui.

Aš tą girdėjau ir girdėjau toliau, kaip Choroševas, nuleidęs galvą, sutriko ir sumurmėjo, raudonuodamas:

— Dovanok tamsta... Aš negaliu... negaliu šokti...

Čia aš neiškenčiau. Pašokau iš vietos ir du kartu apėjęs rojalį (po vakarienės su tostais, atrodė, kad tai arčiausias kelias), prisiartinau prie jo ir nuodingai atkirtau:

— Žinoma, tamsta negali šokti. žmogus, kuris ima nuomon pasirodymo dėlei...

Aš buvau įsiutęs, aš norėjau pasakyti, kad gėda padoram jaunam žmogui iš geros šeimynos imti iš velnio nuomon jo malones; kad atpirktu, pardavus savo sielą velniui, siekti žavingos krikščioniškos mergaitės rankos. Choroševas pagriebė mane už rankos ir, nutempęs į kertę, sušnibždėjo:

— Dėl Dievo! Maldauja tavęs. Tu mane užmuši! Dėl Dievo!

Tas juodaknygis dar drįso tarti Dievo vardą!

Aš radau akimirksnį ir pasakiau šeimininkui, kad reikia tuojau pat duoti žinią policijai arba dvasiniai konsistorijai.

— Vargše Elena Šunska, — aškinau aš jam. Vargšas valstybės patarėjas Šunskis. Augino, lepino dukrelę — ir kam? Kad išleisti už žmogaus, kuris pardavė velniui savo sielą!

Choroševą buvo nutarta užlaikyti kaip ten bebutų. Panto pavidale iš jo atimta laikrodis ir tikrumui Mesopotamskis paslėpė jį į indą su vyšnių uogomis. Laikrodžius perstatyta visuose namuose ir jie mušė dvidšimts minučių trečios vietoje šešių.

Rytas pasirodė kažin kaip nelauktai; nušvito lengvai, išblyško visi veidai, Choroševas per akimirksnį ėmė jaudintis.

— Jau laikas namo, — kalbėjo jis, bandydamas nusišypsoti. Jį laikė.

— Dabar, tur but, aštunta valanda, — pareiškė Choroševas, kapstydamas šaukštu vyšnių inde.

Jis ištruko, pabučiavo ranką Šunskai, bendrai visiems nusilenkė ir puolė į duris. Ach! Jos buvo užrakintos raktu!

Jis pamatė mano piktai besišypsantį v e i d ą ir suprato, kad pateko į žabangas. Išblyškęs, nekalbėdamas nei žodžio, jis atsisėdo. Kažin kas negirdimai, kaip kito pasaulio vėjo dvelkimas perėjo per kambarį. Kažin kodėl iš karto užgęso elektra. Gailiai suvirpėjo rojalio basinė styga.

Choroševas ėmė puldinėti iš kertės į kertę, užkliudamas už kėdžių, puldinėdamas ant lygios aslos ir murmėdamas kažin ką nesuprntamą. Jo akys degė, nujausdamas nelaimę.

Ir aš pagalvojau tuomet, kad kažin kame — Dievas žino kame, po žeme ar po vandeniu — veltui laukia velnias savo naujo tarno ir griežia dantimis ir piktai spardosi kanopa... O jis tas velnio tarnas, blaškėsi nusiminęs kambaryje, negalėdamas atsiliepti į baisaus šeimininko kvietimą.

Staiga apačioje kažin kas subildeno, paukštelėjo ir nutilo.

Choroševo veidas pasikeitė; jis greitai pribėgo prie durų ir sulaikęs kvėpavimą ėmė klausytis.

Praėjo dvi minutės ir mes visi, sėdintieji net tolimiausiose kertėse, aiškiai išgirdome žingsnius... lėtus... sunkius žingsnius. arčiau... arčiau...

Aš negalu atvaizduoti tos išgąsčio išraiškos, su kokia Choroševas šuktelėjo, pasigriebęs už plaukų:

— Atėjo. atėjo čionai! manęs!

Baimė apėmė mane nuo kojų iki galvos; sako, aš surikau dar garsiau ir baisiau kai p. Choroševas.

Jis blaškėsi kambaryje ir kalbėjo kaip kliedėdamas:

— Tai jis! Neatidarykite durų, neatidarykit, arba aš žuvau!

Žingsniai nutilo ir buvo matyti kaip pajudėjo durų rankena: kažin kas bandė įeiti.

Visi, kiek musų buvo, pašoko ir stovėdami sustingę netarė nei žodžio:

Choroševas puolė prie lango ir užsidengė gardina: vargšelis — jis dar turėjo viltį išsigelbėti!

Mesopotamskis balsiai paklausė:

— Kas ten?

Jokio atsakymo.

Gardina subarškino dantimis.

— Duokite man raktą — tarė Mesopotamskis.

Aš mašinaliai išėmiau, padaviau. Gardina virpėjo konvulsijose.

Mesopotamskis atrakino duris. Jis įėjo.

Jis įėjo ir tarė:

— Nėra tokios tvarkos, kad už penkius rublius laikyti frakinį dvejetą iki aštuntos ryto, ir dar vilkis į svetimus namus penkius laiptus. Pasakyta septintą valandą atiduoti, na, ir atiduok. Frakas ir liemenė penkiasdešimts rublių kainuoja, o jis už penkius išnuomuoja, ir dar vilkis.. Aš rytą kitam pristatyti turiu. Bet, štai jis pats, ponas, — ir jo pirštas iškilmingai nurodė į mane.

Žodžiu, jus suprantate, kad tai buvo siuvėjas, iš kurio Choroševas išnuomavo fraką Naujų metų sutikimui

Jus taip pat suprantate, kad romanas su Šunska išlėkė pro dumtraukį ir ji po dviejų mėnesių išėjo už dragunų karininko.

Gi aš visam laikui nustojau buvoti pas Ovsovus

Išvertė Arėjas Vitkauskas

DIDYSIS LIETUVIŠKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygynai, knygų krautuvės bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau.

Didysis Lietuviškas Sapnininkas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepapraščiausią sapną. Prie Sapnininko eina dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai.

Sapnininko kaina ..... 75c. Užsisakant daugiau egzempliorų duodame nuošimtį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais.

Amerikos Lietuvis,
14 Vernon St.—Worcestery

Vietos žinios

Leidimai Pardavinėt Degtinę Kainuos $1,000

Leidimai užeigoms kainuos $1,000, tiek pat kaip ir valgykloms. Vienok, nebus niekam suteikta tokie leidimai ankščiau negu dvi savaitės. Tokį pertvarkymą daro leidimų komisija. Viešbučiai, valgyklos ir kliubai galės pardavinėt gėrymus iki antrai valandai pirmadienio rytę, sąryšy su naujų metų šventėmis. Leidimų komisija uždraudė vaistinyčioms išdėt degtinės bonkas lange arba ant lentynų; vaistinyčioms uždrausta dėt kortas ar skelbimus languose, kurie žmonių atydą at kreipia į degtinę vaistinyčių languose.

Pustynės Worcestery

Antradienį iš ryto pradėjo snigt ir siautė vėjas ir krito sniegas per naktį ir trečiadienį. Nustojus sniegui kristi, pakilo šalti šiurktšųs vėjai, kad žmonės bijojo ir išeit iš namų kelias dienas. Ketvirtadienio naktį temperatura nupuolė iki 23 žemiau nulio. Vienok dienos laike ketvirtadienį temperatura pakilo kiek aukščiau. Miesto gatvių departamentas kovoja su pusnynais, kurie užklojo kelius ir gatves. Apkainuojama, kad miestui lėšuos apie $10,000 nukast siengą. Vyrai dirba dieną ir naktį prie sniego nukasimo darbo.

Išnaujo Suėjo į Porą

P-nia Karolina Miškienė, gyvenanti po No. 22 So. Ward gatvės ir jos vyras Jonas nutarė legališkai nutraukti visus ryšius su teismu ir pradėt gyvenimą iš naujo. Mat, teismas jau pirmiau buvo priteisęs iš vyro $7.00 savaitinės mokesties del užlaikymo pačios ir judviejų vaikų. Ben Mnedelsohnas iš 931 Slater budinko raštinės, Worcestery, buvo žmonos advokatu.

Naujų Metų Atvirutės su Lietuviškais Parašais

Nauji Metai jau čia. Ateikit į Amerikos Lietuvio knygyną ir išsirinkit sau tinkamas atvirutes su lietuviškais sveikinimais ir linkėjimais.

Apart atviručių, galima gaut ir rekordų su kalėdinėmis giesmėmis, Dariaus-Girėno rekordą ir kitokius.

O kas naujai užsirašys ar pasinaujins Amerikos Lietuvį metams, tas gaus neapsakomai gražų istorišką Dariaus-Girėno sieninį kalendorių 1934 metams.

Geriausia kalėdinė dovana tai laikraštis. Užrašyk į Lietuvą savo giminėms Amerikos Lietuvį metams, tai gausi Dovanai Dariaus-Girėno Kalendorių.

Amerikos Lietuvis

14 Vernon Street — Worcestery

Birutės Draugijos 20 Metų Gyvavimo Vakarienė

Birutės draugijos 20 metų gyvavimo sukaktuvių vakarienė įvyks gruodžio 31-mą dieną, 7:30 valandą vakare, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje, 12 Vernon gatvės.

Šioji puota yra rengiama tikslu paminėti Birutės draugijos sukaktuves. Vakarienės laike įvyks muzikališka programa, laike kurios Worcesterio lietuviai jaunuoliai artistai parodys savo gabumus muzikoje ir dainavime. Garsi J. Dirvelio orkestra pagrajis tarpe dainų. Vakarienėje ims dalyvumą vietiniai profesionalai ir žymųs svečiai. Po vakarienės visi svečiai susirinks į viršutinę svetainę pasitikt naujus metus su linksmais šokiais. Galės visi šokt pakol prašvis.

Visi kas tik gyvas butinai atsilankykite į Birutės draugijos iškilmes. Vakarienės ir šokių bilietas kainuoja 50 centų suaugusiems, vaikams iki 14 metų 25 centai; vien tik šokiams pusiaunakty 25 centai; vyrams ir moterims lygiai. **Rengėjai**

Pirmieji Dideli Šokiai Po Kalėdų

Lietuvių Ukėsų Klubas, savo nuosavoje svetainėje rengia didelius šokius, šeštadienio vakare, gruodžio 30-tą. Užkviečiam visus atsilankyt į šiuos šokius, nes bus smagus ir linksmas sueijimas visiems jauniems ir seniems. **Klubo Komitetas**

Aušrelės "Minstrel" Vakaras

Šis parengimas įvyks sausio 28-tą, 1934 metais, sekmadienio vakare. Prašome draugijų nieko nerengt tą dieną, kad neįvyktų keli parengimai kartu.

Didelis Balius

"Aušrelės" choras rengia didelį balių su dainomis ir žaislais, sausio 7-tą dieną, 1934 metais, 7-tą valandą vakare, Klubo svetainėje. Prašom kuo skaitlingiausiai atsilankyt. Už 50 centų praleisite laiką linksmai.

Kazimieras Kazalevičius Palaidotas Trečiadienį

Kazimieras Kazalevičius, 58 metų, nuo 28 Sterling gatvės, mirė sekmadienio rytą. Jisai palieka savo žmoną Moniką Brazdžiunaitę Kazalevičienę; vieną dukterį Olesę Kazalevičiutę; du brolius — Povylą Worcestery ir Antaną — Lietuvoje; tris seseris, O. Salučienę, Konstanciją Kazėnienę, Veroniką Marcinkevičienę, visos Lietuvoje. Jisai buvo šv. Vardo Jėzaus draugijos ir SLA. 57-tos kuopos narys.

Laidotuvės įvyko trečiadienio rytą iš namų, gedulingomis pamaldomis Aušros Vartų bažnyčioj, 9-tą valandą. Kun. K. Vasys, kun. J. Bakanas ir kun. V. Puidokas atlaikė mišias. Atstovai iš Šv. Vardo Jėzaus draugijos nešė karstą. Palaidotas Šv. Jono kapinėse.

Šv. Šeimynos Dr-jos Veikimas

Šv. Šeimynos draugija, laike savo priešmetinio susirinkimo, nutarė priimti narius arba nares, uo 18 metų iki 25 metų be įstojimo mokesties, tik užmokėjus mėnesinės pusę dolerio. Šios draugijos susirinkimai įvyksta kas antrą pirmadienį kiekvieno mėnesio, bažnytinėje svetainėje, 5 Highfield gatvės. Toji draugija nauja, bet labai tvirtai stovi. Nariai gauna pašalpos kaip ir kitose draugijose, taipgi išmoka pomirtines mokestis kaip ir kitos.

Nauja valdyba išrinkta ateinantiems metams: A. Volungis, pirmininkas; M. Pečiulienė, vice-pirmininkė; p-nia Kareišienė, protokolų raštininkė; p-nia Zakarienė, finansų raštininkė; J. Augustinavičius, iždininkas; p-nia Anusevčienė, iždo globėja; I. Pigaga ir J. Glavickas, knygų peržiurėtojai; p-nia Kosulienė, maršalka.

Šioji draugija turi užsibrėžusi visą naju veikimų eilę ateinantiems metams. Vėliau bus plačiau apašyta apie šv. Šeimynos draugijos darbuotę. **Narys**

Vilniaus Vadavimo Susirinkimas

Metinis Vilniaus Vadavimo Sąjungos susirinkimas įvyks ketvirtadienio vakare, sausio 4-tą dieną, 1934 metais, 8-tą valandą vakare, Lietuvių Ukėsų Klubo svetainėje. Draugijų atstovai ir tie, kurie turi V.V. Sąjungos pasus yra prašomi susirinkt, nes daug yra svarbių reikalų aptarti.

Birutės Draugijos Nauja Valdyba

"Birutės" draugijos nariai atsilankė skaitlingai į savo mėnesinį susirinkimą, laikytą gruodžio 16tą dieną. Laike susirinkimo daugiausia buvo svarstoma apie rengiamą skaktuvių vakarienę, kuri įvyks gruodžio 31-mą dieną, vakare, prieš naujus metus.

"Birutės" draugijos nauja valdyba sekantiems metams: A. V. Dailyda, pirmininkas; P. Kučinskas, vice-pirmininkas; E. Stega, protokolų raštininkas; J. Vaitkunas, finansų raštininkas; J. Reinikis, iždininkas; J. K. Šaloviejus, iždo globėjas; J. Litvaitis ir J. Endzelis, knygų peržiurėtojai; A. Lapinskas, maršalka.

Valdyba prašo visų narių, kad sugrąžintų vakarienės bilietus prieš vakarienę. Kurie bilietai nebus sugrąžinti, tie bus skaitomi kaipo parduoti ir turės but užmoėkti. Išvengimui nemalonumų, reikia sugrąžint bilietus prieš gruodžio 31-mą dieną.

Websterio Jaunuolis Išdinamitavo Namą už Tėvo Skolą

Webstery ant Oxfordo kelio 23-čią gruodžio buvo suareštuotas Alphonse Russo, 25 metų jaunuolis, kuris policijai prisipažino išdinamitavęs namų kontraktoriaus Antano Veto namą, Thompson, (Conn.), padarydamas ant $8,000 nuostolių. Vaikas pasisakė policijai, kad jis su savo tėvu atkeršino Vetai, už tai, kad pastarasis atsisakė jiems $200. skolą atiduot. Russo yra paliuosuotas iš kalėjimo ant $20,000 parankos.

Išnuomavimui

Šešių kambarių tenementas, 12 View gatvės, antro aukšto, su visais naujais įtaisymais—randa prieinama. Kreipkitės pas **A. Karpavičių, 12 View gatvės, Tel. 4-8384, Worcester, Mass.** (50 —52)

T. J. COONEY CO.
PARINKTI ir IMPORTUOTI
Vynas — Degtinė — Alus
Greitas pristatymo patarnavimas
Tel. Dial 2-9960
82 Millbury St. — Worcesteryje

Parsiduoda Naminiai

Parsiduoda 10 kambarių namas, statytas 7 metai atgal, visų kieto medžio grindys, su visais patogumais. Kuris norėtų galėtų ir pirkt žemės sklypą. Arti šio namo miestas yra nupirkęs žemę del rezervaro. Parsiduoda už pigią kainą. Kreipkitės:
KAZIMIERAS ZABLECKAS
Manville St. — Leicester, Mass.
(51 — 1)

Parsiduoda Farmos

Parsiduoda — 14 akrų žemės su namais, arti Webster Square, tai yra pačiame mieste. Cemento takai iki vietai didžiulių dirbtuvių. Kaina $3600. Taipgi parduodu žemę akrais prie naujo ir didžiausio kelio šaly miesto. Ir dar parduodu ežerą šaly miesto, gera proga del penkeriopo biznio.

JONAS BUROKAS
164 Washington St. — Worcestery
(50 — 1)

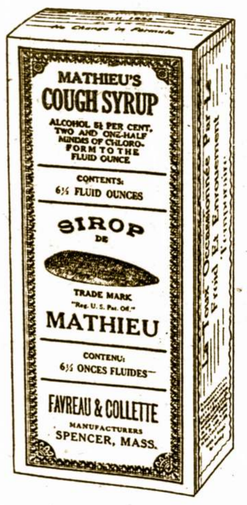

Visuomet Laikyk Savo Gyduolių Šiuplėdoje Bonkutę

MATHIEU'S KOSULIO SIRAPĄ

Nuo Kosulio, Šalčio ir Nuolatinių Slogų

JUMS JIS PATIKS IR NEREIKĖS NIEKO DAUGIAU

Parsiduoda Vaistinyčiose ir Grosernėse

Išdirbėjai

Favreau & Collette
SPENCER, MASS.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

— NUO —

JOHN F. NEVILLE

Užeikite čia pasirinkt Alaus, Vyno ar Degtinės

7 KELLEY SQUARE —— WORCESTER, MASS.

LAIKRODŽIŲ PARDAVIMAS

Rankinių ir Kišeninių

Waltham, Elgin, Illinois, Hamilton, taipgi iš užsienių išdirbystės

Dabar laikas pirkti gerą laikrodį už pigiausią kainą

Ateikite pasiteirauti pas mus pirma negu pirksite

Ar jusų laikrodis rodo laiką?
Jei ne, tai mes galim padaryt, kad rodytų laiką

R. Bogage – Brangenybių Pardavėjas
634 Main gatvės — Prieš Worcester Marketą
Worcester, Massachusetts

PINIGAI Kąda Jums Reikia!
Kreipkitės Prie Musų Reikalui Esant, Mes Užmokėsime Jusų Skolas

"Visiems žmonėms Dažnai Prireikia Pinigų Palaikymui Gero Kredito".

Leiskite Mums Užmokėt Jusų Sąskaitas DABAR

Atmokėkite pagal "NAUJOS METODOS BIUDŽETO PLANĄ" arba Lengvomis Mėnesinėmis Mokestimis, pritaikyta pagal JUSŲ Įeigas

544 MAIN GATVĖS — NEW METHOD LOANS Leidimas 210 — TELEFONAS 5-3181

A. Kudarauskas
35 STEBBINS ST. — TEL. 5-7902
Worcester, Mass.

Užlaiko Valgomųjų Daiktų Krautuvę

Įvairios Rušies Šviežios ir Rukytos Mėsos
Papirosų, Cigarų, Cigaretų, Saldainių
VAISIŲ IR DARŽOVIŲ
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems Kostumieriams ir Rėmėjams
Adomas Kudarauskas

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER
DENTISTAS
kambarys 206 — 306 Main St.
Telefonas 3-7365
Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon G-vės, Worcestery

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisvečiuot Naujai Įrengtuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

Hi-Test Range &

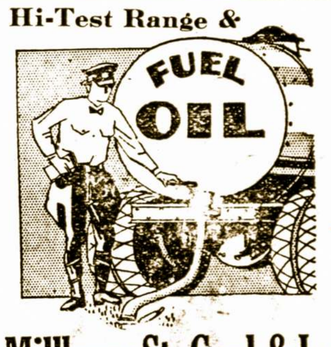

Millbury St. Coal & Ice COMPANY
Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631
Visokios Rušies Angliai
NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS
Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui
JONAS KIELA
441 Millbury St., Worcester, Mass.

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles
ECONOMY REPAIR SHOP
KALVIAI
Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam
SULEIDŽIAM GELEŽIS
Kam. Lamartine ir Harding g-vių
Tel. 3-9294, Worcester

ALUS
Vokiški Alųs ir Vynai
Cullen & Co.
Tel. Dial 4-7578
Gatavai Surišta Išsinešt
22 MADISON

Sanitariška Barbernė
Šioje barbernėje rasi geriausią patarnavimą ir už prieinamiausią kainą. Taipgi mes užlaikom vaistų nuo plaukų slinkimo. Kriepkitės
JURGIS BABONAS
174 Millbury St. — Worcestery

Parsiduoda Pianas
Pigus — Geras — Tinkamas Vaikams mokytis — Kartu ir gausit piano lekcijas. Kreipkitės —
J. VINICKAS
4 Penn Avenue — Worcester, Mass.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

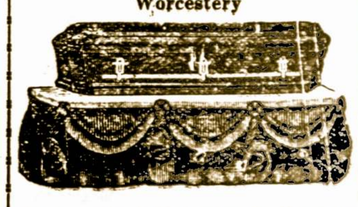

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5898
340 HARDING STREET

KELLEY SQUARE MARKET
JONAS RUDNICKAS, Vedėjas
31 Kelley Square – Worcester, Mass.

Reiškiu padėkos žodį visiems lietuviams, kurie atsilankė ir nusipirko Kalėdų šventėms kaip kalakutų, dešrų, vištų, ančių, žąšų, paršukų — kurių net pritruko — viskas buvo išparduota.

NAUJŲ METŲ ŠVENTĖMS

Pasistengsiu parupint daugiau, kad butų užtektinai visiems, kurie atsilankys į šią krautuvę apsirupint maistu, nes bus dvi dienas šventa.

Čia užlaikoma geriausios rušies maistas už Prienamas Kainas

Bus Visko Naujiems Metams — Nepamirškit mus

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS KOSTUMIERIAMS IR RĖMĖJAMS

REKORDŲ IŠPARDAVIMAS
Columbia — Victor — Okeh — Odeon
REKORDAS PO 50c - 75c
Kas pasiskubins, tas turės progą įsigyt naujausius ir gražiausius rekordus ant Kalėdų švenčių.
Amerikos Lietuvio Knygynas, 14 Vernon St., Worcester, Mass.